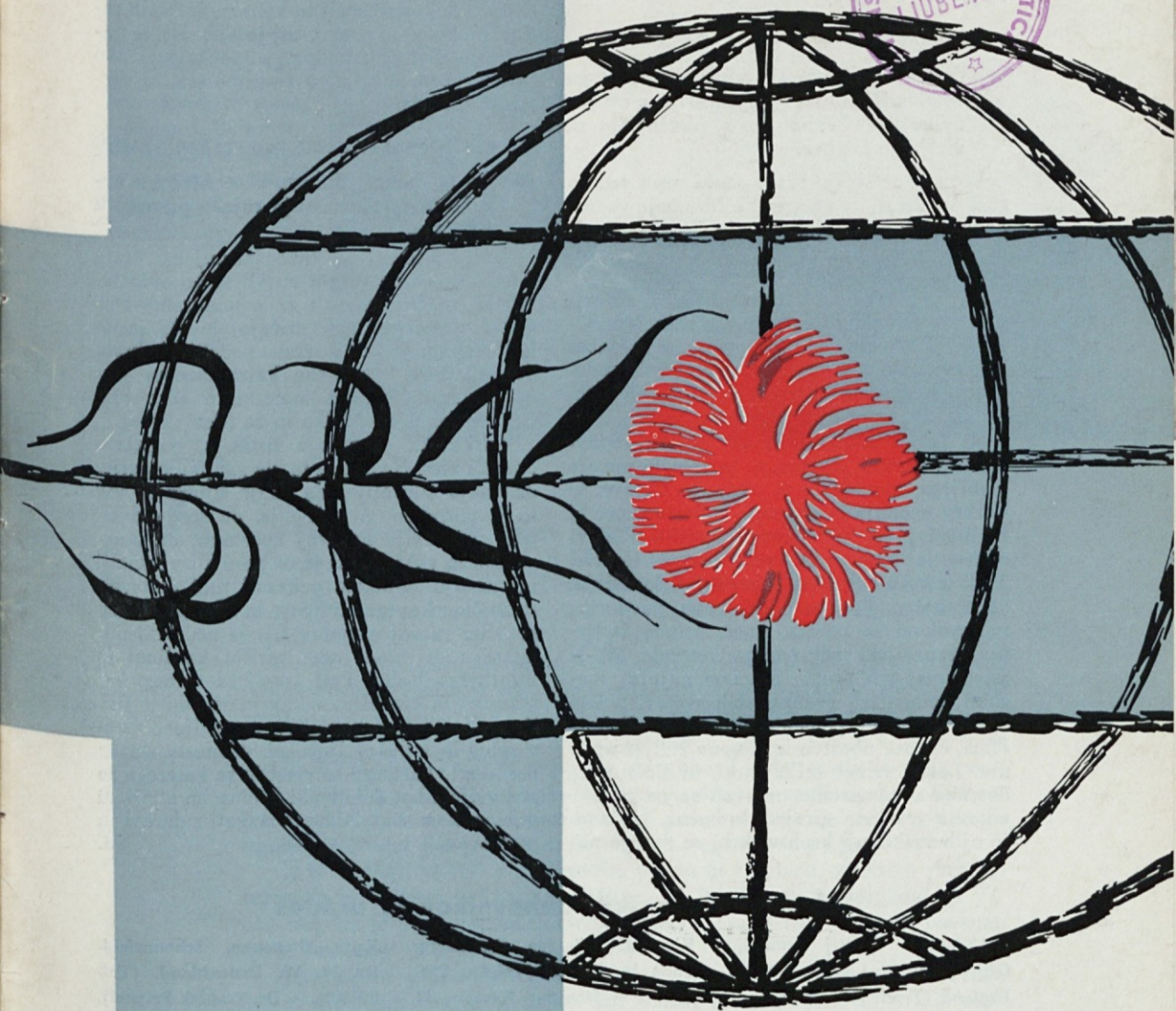

Naša luč

4+1965

SPOŠNI PAPEŠKI MOLITVENI NAMEN

- **Da bi verniki prav cenili delež, ki ga redovniške družbe doprinašajo s svojim apostolskim delom in z gorečnostjo za življenje Cerkve.**

Večkrat se slišijo razni očitki proti redovnim družbam, da namreč ne razumejo potreb današnjega življenja, razvoja človeške družbe, napredka na raznih področjih človekovega udejstvovanja.

Da je v redovnih družbah še zakoreninjen tradicionalni duh posameznih kongregacij, ni dvoma. A ni dvoma, da se danes Cerkve mnogo trudi za pritegnitev redovniških kongregacij, tako moških kot ženskih, v apostolsko dejavnost Cerkve.

Ni lahko vedno razumeti pomen redovništva v Cerkvi, posebno ne laikom, ki nimajo globljega vpogleda v to ustanovo Cerkve, ki Cerkve poživlja in notranje podpira skoro bi rekli od prvih let njenega obstoja. Redovništvo je bilo vedno velika skrb Cerkve. Tudi sedanji koncil se je pečal z redovniškim vprašanjem. Predvsem je treba poudariti: redovnikom so norma, smer, namen življenja evangelijski sveti našega Gospoda. Mi, ki smo zunaj teh družb, moramo najprej spoznati pomen teh evangelijskih svetov, potem bomo razumeli pomen redovništva. Pokorščina, čistost, uboštvo in skupno življenje: to niso kakor svinec težke uteži, ki tlačijo redovnike v samostane, marveč so od redovnikov z veseljem sprejeta bremena, postanejo njih vsakdanji kruh v skrbi za doseg po-

polnosti. Skušajmo se poglobiti v duha redovniških kongregacij in kontemplativnih redov, pa bomo razumeli, kaj je njih cilj, se navdušili zanje, jih podprli z molitvijo. Tako bomo spoznali njihovo pomembnost za življenje Cerkve.

MISIJSKI PAPEŠKI MOLITVENI NAMEN

- **Da bi domači duhovniki v Afriki z besedo in zgledom svoje rojake privedli h Kristusu.**

Črni kontinent — tako imenujemo često Afriko — je na razpotju. Ali se bo odločila Afrika za Kristusa ali za komunizem? Dogodki v Kongu nam pričajo dovolj jasno in Pavel VI. je med slovesno podelitvijo krsta dvanajsterim kongoškim katehumenom jasno poudaril, kakšno materinsko skrb ima Cerkve danes za Afriko in za njen razvoj.

Velikanska je naloga tistih, ki vzgajajo domači kler. Ne gre za to, da znajo teologijo, da znajo filozofijo, da znajo liturgijo: vse to je potrebno. A važno je, da se duhovno tako pripravijo na svoj apostolat, da bodo predvsem v Afriki, ki je na potu k civilizaciji in razvoju, rojakom pokazali tudi duhovno stran človekovega življenja in njen pomen za pravilni razvoj narodov. To je nedavno poudaril tudi mladi novi afriški kardinal iz Zgornjega Volta. Prvi pogoj za trdnost krščanstva in katolištva v kakem narodu je življenje domačih duhovnikov, postavljeno vsem v zgled in v dokaz ljubezni, vdanosti, službe narodu, iz katerega so vzeti in za katerega so postavljeni kot duhovniki. Domačim afriškim duhovnikom smo dolžni pomagati z darovi in molitvijo. -ia.

Naslovi slovenskih duhovnikov in uradov

ANGLIJA: Ignacij Kunstelj, Offley Road 62, London S.W. 9., England (Telef. RELiance 6655; izg. Rilájens).

AVSTRIJA: Janez Hafner, Theodor-Körnerstr. 111, Graz. — Anton Miklavčič, Kapellengasse 15, Spittal/Drau, Austria.

BELGIJA: Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Liège, Belgique, Tel. 01/233910). — Kazimir Gaberc, 19 avenue Louis Empain, Marcinelle (Hainaut), Belgique, (Tel. 07/367754).

FRANCIJA: Nace Čretnik, 4 rue S. Fargeau, Paris 20, France, (Telefon MENilmontant 80-68) — Ciril Lavrič in p. Vladimir

Klemenčič, 7 rue Gutenberg, Paris 15, France, (Telefon 250-89-93). — Stanislav Kavalár, 17 rue Claude Debussy, Liévin (Pas-de-Calais), France. — Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, Aumetz (Moselle), France. — Msgr. Stanko Grims, 1 rue du Dauphiné, Merlebach (Moselle), France. — P. Jakob Vučina, 6, rue de France, Nice (A. M.), France.

ITALIJA: Slovenski dušnopastirski urad, via dei Colli 8, Roma, Italia.

NEMCIJA: Ciril Turk, 42 Oberhausen-Sterkrade, Mathildestrasse 18, West-Deutschland (Telefon 62676). — Ivan Ifko, 43

Essen—Altenessen, Schonnefeldstr. 36, W. Deutschland. (Tel. 291305). — Dr. Franček Prijatelj, 68 Mannheim-Neckarau, Rheingoldstr. 3., W. Deutschland (Telefon 851663). — Dr. Franc Felc, 7 Stuttgart-S, Heusteigstrasse 49/II, W. Deutschland (Tel. 707970). — Dr. Janez Zdešar, Schubertstr. 2/L, 8 München 15, W. Deutschland (Tel. 536453). — Franc Šeškar, Zieblandstraße 32/II Rgb., 8 München 13, W. Deutschland (Tel. 550296).

NIZOZEMSKA: Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgique.

ŠVEDSKA: Jože Flis, Erik Dahlbergsgatan 28 Malmö, Sweden.

Učenca hitita k grobu

Slika, delo švicarskega
slikarja E. Burnanda,
je v Narodnem muzeju
moderne umetnosti
v Parizu.

Redko kateri dnevi so tako napeti in tako pomembni kot zadnji dnevi velikega tedna in nedelja, ki jim sledi. S filmsko naglico se vrstijo odločilni dogodki: zadnja večerja, postavitve sv. Rešnjega Telesa, Oljska gora, Judeževa izdaja, aretacija Kristusa, proces in smrtna obsodba pred Pilatom, Golgota s križem, pogreb, Vstajenje.

Ko mi s sveto Cerkvijo praznujemo spomin teh dogodkov, jih praznujemo vedno v luči vstajenja, v veri v vstajenje, toda čisto drugače so jih doživljali apostoli. Ko so njihovega Učitelja zaprli, ga obsodili na smrt in križali ter nato njegovo od bičanja in križanja izmaličeno truplo položili v grob, so se razblinili vsi njihovi upi, so se podrle vse njihove nade; ostala je sama praznота, ko je v grobu ležalo truplo Njega, o katerem so upali, da bo rešil Izraela. Izgubili so tistega, v katerem so videli smisel svojega življenja, z Njim so izgubili vse, ostal jim je le še strah, kaj se bo zgodilo še z njimi.

Če bi se znali uživeti v te dogodke, potem bi razumeli, v kakem razpoloženju sta sveti Peter in Janez hitela h grobu, ko jima je navsezgodaj na Veliko noč, ko se je komaj začelo svitati, Marija Magdalena prihitela povedat, da je Kristusov grob prazen. (Jan 20, 1—9)

Neizpodbitni dokaz o Kristusovem vstajenju so apostoli — torej tudi naša dva — res dobili šele, ko so še isti dan z lastnimi očmi videli od mrtvih vstalega Kristusa; toda ko bosta eden in drugi oznanjala resnico o Kristusovem vstajenju, se bosta vsakikrat spominjala, kako sta tisto jutro hitela h grobu, otopela od žalosti in razočaranja, utrujena od noči brez spanca in počitka, a vendar gnana od neke čudovite ljubezni in upanja, ki je v nemir njunih src že prinašalo dotlej nepoznani mir.

Kristusovo vstajenje daje trdnost naši veri, nam je zagotovilo, da ima naše življenje smisel, smisel pa tudi naše trpljenje, naše težave in naše borbe.

Kristusovo vstajenje daje smisel krščanskemu življenju.

Vsakdanja izkušnja nam priča, da se nam telesno življenje iz dneva v dan izmika iz rok. Če nas bo v našem hitenju skozi življenje, nad katerim visi nezprosni Damoklejev meč telesni smrti, vodila zarja velikonočnega jutra, potem bomo vedeli, da nas pot ne vodi h koncu, k zatonu, marveč k začetku, k novemu življenju, ker je Kristusovo vstajenje poroštvo in zagotovilo našega vstajenja.

Če pa hočemo vstati s Kristusom, bomo tudi v tem življenju hodili z Njim.

Tema je hotela zadušiti luč

Kristus je kazal pot luči, resnice in življenja. Nekateri niso imeli dovolj ljubezni, da bi nastopili to pot. So pa bili tudi taki, ki ga niso marali poslušati. Podobno se godi še danes.

Zlasti nekateri izmed judovskih pismoukov, farizeji, ki so se imeli za branivce vere, so hoteli, da Kristus utihne. Zalezovali so ga, da bi ga ujeli v besedi in osramotili pred ljudstvom. Toda niso ga mogli. Potem so si prizadevali na druge načine, da bi ga prisilili k molku in se ga znebili. Jezus pa je učil dalje.

Poslani stražniki, ki so dobili ukaz, da Kristusa primejo — judovski oblastniki so namreč sklenili končno Kristusa usmrtiti —, se ga niso upali prijeti. Tedaj se je ponudil eden Jezusovih učencev, Judež, da jim ga izda in sicer v okoliščinah, kjer ga bodo lahko prijeli brez hrupa. Zmenili so se z njim za trideset srebrnikov...

Satan je delal z uspehom. Izrabljajoč pohlepnost, slavoohlepnost, ljubosumnost, sovražstvo in hinavščino ljudi, je hotel zmagati nad Jezusom in ustaviti njegovo delo.

Jezus je vedel za to. Ko so kovali proti njemu zaroto, je dejal množici: »Prišla je ura, da se povelicha Sin človekov. Resnično, povem vam: Če pšenično zrno ne pade v zemljo in ne umrje, ostane samo; če pa umrje, obrodi obilo sadu...«

Na veliki četrtek zvečer se je poslovil od svojih apostolov. Postavil je zakrament presv. Rešnjega Telesa. Dal jim je jesti svoje meso in piti svojo kri in s tem pokazal, da žrtvuje svoje življenje za odrešenje sveta. Svojim apostolom je zaupal skrb, da posvečujejo kruh in vino »v njegov spomin«, da opravljajo njegovo daritev na nekrvav način v obliki svete maše.

Ponoči ga je potem Judež izdal in policija velikega judovskega zbora ga je prijela.

Štirje poročajo

Kristusovo trpljenje nam popisujejo štirje evangelisti. Vsak izmed njih poroča o

posebnih podrobnostih. Vsak poroča o tem glavnem dogodku naše vere na svoj način.

Sv. Matej, ki se posebej obrača do kristjanov judovskega rodu, si prizadeva, da predvsem dokaže, da je Jezus resnično pravi Mesija, ki ga je stari zakon napovedoval. Njegovo trpljenje je napravilo konec stari zavezi. Zaradi Kristusove daritve bodo odslej vsi ljudje mogli postati božje ljudstvo.

Sv. Marko pripoveduje na kratko, zgoščeno in navaja nekatere podrobnosti. Pri tem evangelistu čutimo, da hoče predstaviti dejstva v pretresljivi resničnosti. V trpljenju vlada Kristusov molk. Kristus umrje osamljen in zapuščen celo od svojega nebeškega Očeta. To je bila navidezna zmaga hudobnega duha in greha.

Sv. Luka, se zdi, da želi s podrobnostmi, ki jih poudarja, ublažiti odvratnost Jezusovih sovražnikov, voditeljev judovskega ljudstva, Pilatovo, celo Judežev. Zlasti kaže na Jezusovo dobroto nasproti vsem, do Petra, do desnega razbojnika. V smrtnem boju nebeški Oče pokrepča Jezusa in umrje v miru. Ozračuje vedrosti in usmiljenja obkroža Odrešenikovo osebo.

Sv. Janez, se zdi, da ima namen razložiti globoki pomen žaloigre, ki jo opisuje. Kristus ve, da je prišla »njegova ura«, zato prostovoljno, na slovesen način dovrši dejanje, ki ga je napovedoval naprej, da izpolni svoje poslanstvo. On je, ki vodi dogodke. Svojo vlogo opisuje z besedami, ki so kraljevsko jedrnate. Sin božji stopi na čelo človeštva, da ga preko smrti vodi v življenje.

*

S pomočjo teh štirih poročil moremo točno sestaviti sliko o dogodku, ki je prinesel svetu odrešenje.

Na veliki petek zvečer se je zdelo, da je hudobni duh slavil zmagoslavje nad Jezusom. A njegova zmaga je bila samo navidezna. V resnici je Kristus, kakor je sam napovedal, premagal smrt. Tretji dan, v nedeljo, je prišel živ iz groba. Vstal je od mrtvih.

Veliki duhovnik Kajfa je poprej dejal, da je treba, »da en človek umrje za ljudstvo«. Pa ni vedel, ko je to govoril, da prerokuje. Povedal je, kar se je res zgodilo: Jezus je moral umreti za rešenje svojega ljudstva; pa ne le svojega ljudstva, ampak vseh ljudi, da pripelje k edinosti otroke božje, ki jih je greh razkropil.

Pj.

*Pripravimo se
na Veliko noč!*

Čudovito doživetje

Iz domovine nam poroča prijatelj:

„Najlepše doživetje zame je bilo v ljubljanski stolnici v četrtek zvečer, ko sem prvič prisostvoval ‚obredu somaševanja‘. Nadškof je bil skupaj z 12 somašniki – kakor Kristus v dvorani zadnje večerje z apostoli – in so skupno maševali in končno od iste hostije in iz istega keliha bili deležni enega samega Gospodovega Telesa in Krvi. Spomnil sem se besed apostola Pavla: ‚Vsi, ki nas je mnogo, smo eno telo; vsi smo namreč deležni enega kruha‘.

To somaševanje je bilo v slovenščini. Kako morata biti tega vesela sveta brata Ciril in Metod, škof Slomšek in Baraga, Jeglič in drugi veliki Slovenci in hkrati veliki kristjani!

Želim, da bi se veliko Slovencev po svetu za letošnjo Veliko noč zbralo pri domači službi božji, na duhovnikove besede: „Gospod z vami“ odgovorilo „In s tvojim duhom!“, predvsem pa pristopilo k obhajilni mizi, kjer jim bo mašnik pokazal sveto hostijo z besedami: „Kristusovo telo!“, oni pa bodo iz vse svoje verne notranjosti odgovorili: „Amen. Tako je!“ Saj je stara navada, da se vsaj za velikonočne praznike prejme sveto obhajilo.”

Kaj je to „liturgija“?

Zadnje čase se večkrat sliši beseda „liturgija“. Kaj ta beseda pravzaprav pomeni?

„Liturgija“ je grška beseda in je prvotno pomenila javno službo ali delo v prid države. V tem pomenu bi bil liturgist vsak javni uslužbenec ali uradnik.

V času pred Kristusom je med Judi ta izraz pomenil službo v templju. V novi zavezi pa pomeni ta beseda: javno in uradno službo božjo svete Cerkve ali „bogočastje“.

Se pa ta beseda rabi še v drugih pomenih. Če na primer rečemo „vzhodna liturgija“ ali „rimska liturgija“, mislimo s tem povedati način, kako se opravlja bogočastje v Rimu in kako se opravlja bogočastje na vzhodu. — Če govorimo o liturgičnih in nELITURGIČNIH pobožnostih, mislimo s tem povedati, da so ene pobožnosti uradne, druge pa zasebne. Sv. maša je liturgično opravilo, molitev rožnega venca pa ni liturgično opravilo, je zasebna ljudska pobožnost, čeprav ga včasih tudi duhovnik moli v cerkvi. Pri sv. maši nastopa namreč duhovnik kot uradni zastopnik cerkvene skupnosti.

Pravično povračilo za delo

Okrožnica Janeza XXIII. »Mater et Magistra« načenja poglavje o povračilu za delo, z »globoko žalostjo ugotavljajoč, da množice delavcev na mnogih kontinentih prejema tako majhno plačilo za delo, da so prisiljene živeti v razmerah, ki so za človeka nevredne«. Govori še o drugih krivičnih nerednostih, a to nam zadošča. Vsak tretji človek na svetu prejme na leto le 50 dolarjev plače! Dve tretjini prebivalstva zemlje dobi samo 15 % svetovnih dohodkov, medtem ko peščica 7% ljudi odnese 42% vseh dohodkov gospodarstva na zemlji! Zemeljske dobrine so neenako razdeljene.

Ko papeži določajo, katera je pravična plača, se ne spuščajo v številke. To določati ni naloga Cerkve. Pravijo le, da bo plača pravična in pravna, če bo vsak prejel toliko, »da mu zadostuje za človeka vredno življenje in mu omogoča dostojno vzdrževanje družine«. Ko se določa višina plač, se morajo ljudje ozirati tudi na dejanski delavčev doprinos v proizvodnjo, potem — »na gospodarski položaj podjetij, v katerih so delavci zaposleni« — in še je treba imeti pred očmi zahteve javne blaginje določene dežele ter tudi ostalega sveta.

1. Delavčeva plača mora torej ustvariti nje-mu in njegovi družini človeka vredno življenje. To je minimalna družinska plača, ki gre vsaki delovni osebi, tudi ženski, ki z normalnim delom že vzdržuje družino ali pa jo bo v bodočnosti. Minimalna plača je zahteva stroge pravičnosti. Minimalna plača mora biti za vse enaka ne glede na to, koliko delavec proizvode ali kakšna je gospodarska moč podjetja. Ta minimum se spreminja po deželah. Na splošno se mora reči, da so potrebe neke srednje velike družine v normalnih okoliščinah kazalec najmanjše vrednosti dela odraslega človeka. S plačo si mora oskrbeti hrano in obleko, plačati stanovanje, šolati otroke, zagotoviti si zavarovanje in prihranek! Članek seveda vse zelo poenostavlja.

Iz notranjega smisla in vrednosti dela prihaja pravica do minimalne družinske plače. Človek je po naravi usmerjen v družino. Človek je to, kar je, šele v družbi. Potrebe družine so del osebnih potreb, dolžnosti in

prav. Bog je ustvaril dobrine, da zadostimo potrebam in dolžnostim. Za večino ljudi so stvarne dobrine dosegljive z delom. Delo vključuje v sebi vse, kar človek potrebuje za življenje. Zato papeži uče, da stroga pravičnost zahteva minimalno družinsko plačo.

2. Na višino plače vpliva dejanski delavčev doprinos k proizvodnji. Gre za »ceno« dela, ki logično ne dopušča enakih plač za vse! Od tu dalje se plače večajo ali pa manjšajo (seveda pod minimalno družinsko plačo nikdar ne smejo). Razumljivo je, da morajo biti bolje plačani specializirani delavci, potem tisti, ki so pri nevarnih delih, tisti, ki so se morali dolgo časa usposablјati in jih je šolanje nekaj stalo itd.

3. Splošno blagostanje tudi igra svojo vlogo pri plačah. Delavci z delom postavljajo bogastvo v narodu. Plače so potem povratni kanal, skozi katerega se pretaka in razdeljuje narodni dohodek. »Gospodarsko blagostanje nekega naroda se ne meri toliko po izobilju dobrin... marveč bolj po pravični porazdelitvi teh dobrin.« Plače nemalo vplivajo na splošno gospodarstvo. Če so premajhne, nastopi emigracija, tržišče se zoži, proizvodnja uplahne... Če so pa prevelike, zagrozi inflacija, konkurenca med delovno silo... Javno blagostanje terja uravnovešene plače.

4. Plače morajo zrcaliti dejansko gospodarsko stanje podjetja. Te zahteve pri prejšnjih naukih ne najdemo. Podjetje mora imeti iz dohodkov denar za amortizacijo, za zavarovanje, za povračilo podjetniku in za izplačevanje delničarjev in raznih obvez. Kdo dobi preostanek sadov dela in kapitala? Pravico do teh imajo tudi delavci, pravi Janez XXIII. Pritičejo jim kot dodatek k minimalni plači. Ti sadovi se v moderni dinamični ekonomiji porabijo za povečanje, obnovo in izpolnitev obratov (avtofinanciranje). Kjer imajo delavci le minimalne plače, gre »avtofinanciranje« na račun delavskih plač in visokih tržnih cen. Papež zahteva, da dobi delavec v tem primeru »kreditni naslov v podjetju«. Del plače je spravljen v podjetju, to je kakor prisilna hramba. To se dogaja leta in leta. Skoraj bi lahko rekli, da so predeli podjetja, ki so nekaka last delavcev. Ali je delavec delničar ali upnik ali solastnik ali kaj drugega, to vprašanje je tehnične narave. Gotovo je, da ima v podjetjih, ki se obnavljajo in izpopolnjujejo iz sadov proizvodnje, pravico do teh sadov! Podjetniki največkrat ne morejo izplačati (podjetje bi se nehalo

razvijati, neenakost plač bi povzročila nered v gospodarstvu...)

Ako se govori, da imajo delavci pravice v sam kapital, je takoj razvidno, da spadajo v krog podjetnikovih družabnikov, da morajo imeti nekaj besede v vodstvu obrata, da so odgovorni za podjetje. V papeški okrožnici sami je napotek, da naj bi skušali ustanoviti nov način podjetij z bolj človeškimi odnosi, v katerem bo delavec, izenačen s podjetnikom, sodočlaš o proizvodnji. To je lep ideal, do katerega pa je pot še dolga.

Tudi Janez XXIII. vztraja, da taka delovna pogodba, kot je danes, ni krivična, če le prisodi delavcu vse, kar je s svojim delom ustvaril, in če dovoli deleženje v življenju podjetja. Toda papež gre še en korak naprej, prisoja novo pravico delavcem: pravico do sadov produkcije. Mezdna pogodba dandanes praktično ne zadovolji polne pravice! Saj mu praktično ne da vseh sadov in ga ne pripusti k soodgovornemu vodstvu podjetja (to je več kot samo deleženje). Razmerje med delom in kapitalom je zelo občutljiva točka kapitalizma. Papeži so vedno učili, da v kapitalizmu dobrine niso najbolj pravično razdeljene. Že se očrtujejo novi gospodarski sestavi, ki se bodo izognili napakam kapitalizma in zablodam komunizma. -mb.

Tri kratke . . .

V Zahodni Nemčiji so povprašali tisoč ljudi iz raznih poklicev, na kaj mislijo, preden zaspijo. Le 30 % od povprašanih je odgovorilo, da zaspijo brez posebnih misli. Drugi pa so rekli, da jih tarejo skrbi, jeza, žalost, očitki vesti, spomini na zgrešeno življenje. Na vso to anketo je dr. Erich Grassel v reviji »Ljudsko zdravje« tole pripisal: »Poznam sredstvo, ki vsakega človeka na noč umiri, če ga uporablja. To je večerna molitev. Ona zapre dohod nočnim strahovom, da duši samozaupanje, moč in gotovost ter dušo s telesom vred preda varstvu Tistega, ki je ustvaril nebo in zemljo.«

Francoski kralj Ludovik Filip Orleanski je obiskal bolnega državnika Tailleyranda in ga vprašal, kako mu kaj gre. Ta odgovori: »Trpim naravnost peklenske bolečine«. Kralj pripomni kratko: »Že zdaj?«

Čebelice nabirajo med, pa ne samo zase; mravlje so si med seboj dobre in si pomagajo; oboje nas učijo pomagati bližnjemu.

za lepše življenje

Gospa Majda svetuje

KAKO PRIPRAVIMO MIZO

(Nadaljevanje)

Lepo pogrnjene mize si ne moremo misliti brez primerne porcelana in pribora. Pogovorimo se torej danes nekoliko o teh rečeh!

Pri izbiri **porcelana** na marsikaj mislimo. Predvsem si kupimo takega, ki ga lahko po potrebi dokupujemo. Kolikokrat se nam ta ali oni del razbije in je res enostavno, če manjkajoči del spet lahko naročimo. Pametno je tudi, da si takoj kupimo porcelan kar za 8 oseb. Kakšen porcelan si bomo kupile, zavisí pač od naše denarnice. Mlada gospodinja se zaenkrat lahko zadovolji s kompletnim servisom in si odgovarjajočega kavnega in čajnega kupi pozneje. Ni pa nujno, da se ta dva servisa ujemata. Oblika servisa naj odgovarja stilu stanovanja. Moderni opremi bolj pristaja porcelan modernih oblik. Tudi barva porcelana je važna. Lep in za vsako priliko primeren je enostaven bel; mora biti pa zato najboljše kakovosti. Če pa nam je barvasti porcelan bolj pri srcu, si izberemo mirne pastelne barve in dobre vzorce. Pri vzorčastem porcelanu naj še omenim, da se dobi take vrste, da je vzorec prekrit s prozorno glazuro. Tak servis je sicer dražji, se pa vzorec po dolgoletni rabi ne zabriše in ne poškoduje.

Namesto porcelana lahko kupite tudi servis iz keramike. Njegove barve in vzorci so pestrejši, zato pa tudi ni primeren za vsako priliko. Material je precej občutljiv in posebno krožniki radi popokajo in se pri pomivanju okrušijo. Zato se prihranek pri nakupu skoraj ne izplača ali pa rabimo poleg preprostejšega keramičnega še finejši porcelanasti servis.

Tudi pri izbiri **pribora** bodimo natančne! Če hočemo malo štediti, nam bodo prvo vrstni kromirani izdelki zelo dobro nadomestili lepši posrebrnen pribor. Tudi tu vam svetujem, da se takoj oskrbite s priborom za 8 oseb. Tudi pribor kot porcelan lahko po komadih dokupujete.

Kaj pa **kozarci** in kar še zraven spada? Tudi tu imamo možnost, da si s skromnejšimi sredstvi izberemo potrebno steklenino. Za različne pijače rabimo po obliki različne kozarce, ki pa se morajo v materialu in

načinu izdelave med seboj ujemati. Važno je, da kozarci trdno stojijo. Z lepimi, a nestabilnimi kozarci imamo več jeze kot veselja. Za začetek zadostuje, če si gospodinja nabavi kozarce za pivo, za vodo ali sadne sokove, kozarce, ki bodo služili lahko za belo in črno vino (običajno je kozarec za črno vino nekoliko večji od onega za belo), po želji in potrebi kozarce za penasto vino (sekt), kozarčke za likerje in žganja. Odgovarjajoče steklenice niso nujno potrebne, ker lahko serviramo iz originalnih. Vodo ponudimo v vrču, ki ga uporabimo tudi za serviranje sadnih sokov.

Kako namestimo pribor, servis in kozarce za kosila in večerje?

Pred vsakega gosta postavimo velik plitev krožnik, ki ostane na mizi ves čas, dokler ne ponudimo sladke jedi in na katerega polagamo pri vsaki jedi odgovarjajoči krožnik. Preko tega osnovnega krožnika položimo lepo zloženo servieto. Desno zgoraj ob krožniku namestimo kozarce in sicer začeni ob krožniku po vrsti, kot jih bomo rabili: kozarec za pivo, kozarec za belo in črno vino in kozarec za penasto vino. Kozarec za vodo, ki ne sme nikdar manjkati, stoji izven vrste ostalih čaš ali pa namesto kozarca za sekt, če tega ne rabimo. Levo zgoraj namestimo ob velikem krožniku manjšega, na katerega položimo rezino kruha ali žemljico in ki bo pozneje služil za odlaganje kosti. Zdaj položimo levo in desno od krožnika pribor in to v obratnem redu, kot ga bomo pri jedi rabili: tako začnemo desno ob krožniku z nožem za meso, ob katerem leži žlica za juho, ob tej pa vilice za predjed. Levo ob krožniku leže velike vilice, poleg njih vilice za ribe, če jih serviramo poleg mesa. Žličke za slaščice ali sladoled in pribor za sadje leže zgoraj ob krožniku. Naj še omenim, da mora biti nož obrnjen z rezilom proti krožniku, vilice in žlice z vdolbino navzgor. Krožnik naj bo od krožnika oddaljen vsaj 60, bolje 70 cm in od miznega roba 1,5 do 2 cm.

Kaj pa, kadar ponudimo čaj ali kavo?

V tem primeru postavimo pred gosta krožniček za slaščice ali pecivo. Na krožnik položimo servietko, nanjo ali desno ob krožniku položimo pribor za slaščice, t. j. odgovarjajočo žličko ali vilice in nožek. Skodelica za čaj (ki je plitvejša, zato pa večja od one za kavo) ali kavo stoji na svojem krožničku

desno od krožnika, čajna ali kavna žlička leži na krožničku, roček skodelice je obrnjen v desno. Posodice z mlekom ali limonovim sokom, steklenička z rumom za čaj stoje ali sredi mize in si vsak gost po okusu sam postreže ali pa jih namestimo na čajni mizici in mora gospodinja skrbeti za to, da dobi vsak gost, kar želi. Če poleg kave ali čaja ponudimo še liker ali žganje, stoji odgovarjajoči kozarček pred krožnikom za pecivo v sredi.

O histeriji

Znanec me je kmalu spet poiskal. Videl sem, da ga nekaj skrbi in bi se rad o tem razgovoril.

»Veste, sama histerija, sama čista histerija,« je začel. Nato je razlagal z različnimi tuji izrazi; izvedel sem, da ga je žena s solzami sprejela, ko se je vrnil domov po prekropani noči. Nisem mu rekel, da ima prav, ker oba poznam, pač pa sem mu poskusil razložiti, da zaradi nekaj trdih besed še ne more prisojati ženi bolezen živčnega značaja, kot je histerija. Navadnemu zemljanu sicer res pomeni histerija nekaj pretiran zunanji izraz neurejenih čustev; zanj je na primer histerija, če je ženska, ki se krohota, trenutek kasneje že vsa v solzah; zanj je histerija, če je moški za malenkost, ki je drugi ne bi niti opazili, ves v jezi, kot bi se svet podiral.

Znanec se je hotel opravičevati, da to, če je s prijatelji ostal nekaj dalj časa v gostilni, res ni bilo vredno besede. Ni hotel biti vzrok solznega potopa doma. Le nekoliko ljubezni, podkrepljene s potrpežljivostjo, je treba, da se take zadeve uredi...

Vendar je histerija nekaj več kot tu povedano. Začne se tako, da hoče odrasli človek urejevati težave svojega življenja s taktiko razvajenega otroka.

Saj poznate Janezka, ki se dere, kriči, da ga sliši vsa okolica, tolče z nogama, se valja po tleh, ker hoče sladoled, ko mu mama na kratko pove: »Ne, Janezek, sladoleda pa ne!« Ob takem prizoru končno mama odneha, ker ne more tega več prenašati. Da bi ga pa naučila malo discipline, se ji zdi še premajhen. Ista vojska je pri jedi, ob času, ko naj bi šel Janezek v posteljo ali pa v šolo. Povsod mamica popusti in Janezek zmaga. In vendar je potrebno, da se v rani mladosti navadimo odpovedi, ki jih bo življenje prineslo s seboj, ter tudi znamo mirno prenesti hudo, čemur se ne moremo izogniti.

Janezkova mati je nehote dala njegovi domišljiji razlog, ko ga je opravičevala pred seboj in drugimi, da je tako »utrujen«, da mu želodček nagaja in se ne počuti dobro. Janezek kmalu spozna, kako se more rešiti neprijetnega dela ali jela, le reči mu je treba, da je tako truden in trebušček nagaja. Za kosilo mu res ni bilo, ker je imel celo predpoldne sladkorčke v ustih. Domača naloga je tudi odveč in še mati bo v skrbeh zanj. Mali tiran ve, kako more mamo oviti okoli prsta.

Nesreča je v tem, da iz Janezka postane Janez. razvajenost pa ostane. Kazala se bo v sebičnosti, saj bo vedno le »jaz«, vedno bo moral biti središče vsega. Seveda tedaj ne bo teptal z nogama. Pomagal si bo z boleznijo, ker je že od mladosti prepričan, da je njegovo zdravje delikatno in ne prenese napora ali sprememb.

Histerik torej začenja to Janezkovo takiko, seveda v malo spremenjeni obliki. Hoče se izogniti odgovornosti v življenju ter išče opravičila, ki ga največkrat najde v bolezni.

Ker je tako osredotočen le na sebe, ni zadovoljen, da sebe le sam vidi v taki luči. Hoče, da bi ga tudi drugi kot takega smatrali. Ko se zave svoje sebičnosti, »kaznuje« sam sebe z boleznijo, ki jo pa spet porabi, da bi se drugim še bolj smilil. Kot v nekakem krogu živi, število njegovih »boleznih« raste in pri zdravniku se množi kup papirja s popisi njegovih težav. Velikokrat je zelo težko ločiti med pravo boleznijo in histerijo. »Bolnik« je včasih tudi operiran, a brez pravega uspeha. Živi v popolnem prepričanju, da je nekaj zares bolnega v njem, a zdravniki nočejo tega najti in priznati.

Reči moramo, da je histerik zares bolan, a ne na telesu, temveč na duhu. Seveda zato ni bolezen nič manj resnična. Vemo, da telo vpliva na duha in duh na telo. Včasih se zdi, kot bi histeričen človek imel še posebno zmožnost, da prenese duševne težave na telo, brez kakih zunanih vzrokov udje odpovedo svojo službo: ne vidi, morda ne sliši več, ne more požirati ali govoriti, čuti strašne bolečine in zbadanje v raznih delih telesa.

Zato je marsikdaj zares težko ločiti med pravo telesno boleznijo in boleznijo duševnega značaja. Zdravnik spozna histerika po tem, da se »bolezen« ne razvija po običajnih znakih, temveč po bolnikovi volji. Le skrbna zdravniška preiskava bo našla le-te razlike in pravilno presodila bolezen. Največkrat najdejo, da se bolnik hoče z namišljeno boleznijo rešiti še pred večjim zlom.

Vojaku v boju v neprestani nevarnosti naenkrat odpovedo noge. Nobene rane, a vendar mu noge ne služijo več! Drugemu odpovedo oči. Tudi če se vrne iz bolnišnice, se bo spet bolezen ponovila.

Taki znaki duševnega obolenja se kažejo večkrat ob nenadnih nesrečah pri prometu ali požaru. Tudi nenadni strah more kaj takega povzročiti. Zlasti če bo zadeva prišla pred sodišče, ki naj odloča o odškodnini, bodo redko kdaj ti znaki poškodbe ali bolezni izginili. Podzavestno ostane človek »bolan«, dokler ni odškodnina izplačana.

Rekli smo, da je vzrok histerije težnja, da se človek izogne večjim nevarnostim. Tako na primer snahi odpove desna roka, ko mora negovati bolno in sitno taščo, saj bi jo vse sorodstvo obsojalo, ako bi prostovoljno pustila bolno žensko. Ženski, ki hoče zapustiti moža in iti z njegovim najboljšim prijateljem, naenkrat omrtno noge. Ljudje izgube spomin tudi za dalj časa; kak človek more oditi v svet, ne da bi mogel povedati, kdo je, in podobno.

»Že res,« je dejal znanec, »a vendar ne bi mogli vsakega človeka brez spomina že smatrati za histerika. Moja žena ima izvrsten spomin za vse moje napake.«

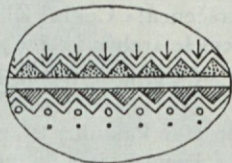
Povedal sem mu, da to ne spada v najino razglabljanje in prav gotovo njegova žena ni histerična. Rekel sem še, da še zdravnik pogosto težko spozna, ali je bolezen le namišljena, kaj šele mi navadni ljudi.

*

S histerikom moramo ravnati prijazno, potrpežljivo, a tudi odločno, kakor bi morala ravnati mama z Janezkom v prvih letih.

Kot pri drugih boleznih živčnega značaja, tako velja tudi tu, da se histerija rada vrača.

(Konec na str. 30)

Naj nespametni psi lajajo na sonce, kolikor jim drago, sonce le sveti in greje.

Naj brezverci resnico zavračajo, kakor hočejo, ona ostane resnica, ki zmote zakriva, reveža tolaži, k dobremu prigovarja, hudega varuje in v zadregi svojo rešilno roko podaja vsakemu, ki vanjo z zaupanjem veruje.

narodu sinovi

naš roman

Pa so spet doma. Jon dá kočijažu pet belg, zadosti je za njegov smrkavi nos! Debela Neta želi pred vrati še enkrat srečo in blagoslov. Čedno je pometla pločnik pred hišo, zakaj novi kristjan ne sme čez sneg. »Veliko žemelj še imam, gospod Gerrits, in če bi česa potrebovali...«

»Ustrežljiva ženska,« pravi stric. »Tule je denar za tri torte. Danes moramo praznovati!«

Med krstom je bila prišla Marija, Greetina sestra. »Nisem mogla prej, Jon, zakaj Nandu sem morala namazati prej njegove rezine, preden je šel v tovarno. In čestitam, Jon, k otročku! Pogrnila sem mizo za kavo. Zal in krepak fantiček je, Greeta, odrezala si se, zdaj pa za nekaj let s tem prenehaj. Čim manj otrok, tem manj bremen.«

Jon je grdo pogledal. Skoraj, kot bi Marijo udaril v obraz. Greeta se ustraši in potegne Jona k sebi. »Pusti jo, naj čenčá, možiček, midva storiva, kakor bo nama všeč.«

»Strela vendar,« se smeje Jodo, »prsti na nogah so mi zmrznili.«

Teta Lientje je počasi slekla svoj plašč. S svojo pompaduro se tišči zdaj k peči. Trikrat odpre usta in vsakokrat vse umolkne, pa ni nič. Dokler Neta ne prinese treh tort na mizo.

»Tudi to je stričev dar!« pravi Jon. Greeta ga poljubi na ušesa. Tako radodaren stric! Potem pa se odpre pompadura in teta Karolina spregovori. Naj nikar ne mislijo, da je skopa. »Seveda, toliko kakor Jodo nimam, toda poglejte, tole je za krščenca!« Cekin! Zlato je zdaj redko. In potem še srebrn križec za nad zibelko. Visel je še nad posteljo starega očeta.

Reci, kar hočeš, takšen star kakaduj ti zna biti včasih ganljiv. Teta Lientje je bila nepričakovano pozorna. Zmenca si solze in oči. Ne, poljubov ni bila nikoli vajena.

»Ljuba tetka,« pravi Greeta in ji stisne dva škroniceljna sladkorčkov v roko. Gerrits junior hoče spet piti. Moški so nenasitni. Marija ji ga hoče podati, toda Jon jo prehití. Marija debelo pogleda, toda Greeta razume svojega moža. Marija naj bi bila rajši molčala.

»Primi ga,« pravi Jon, »tule ga imaš, žena, in želim si, da bi jih imela še svojih dvanajst!«

»Več ali manj,« pravi stric. In teta Lientje spet odpre vrata, pa spet ni nič. Samo oči se ji svetijo kakor star in žlahten kristal.

Debela Neta se oglasi še šestkrat. Pri takšni štacuni človek nima miru. »Taka štacuna je križ, gospodična! Tule je zavitek iz tiskarne.« Naznanila o rojstvu so dospela. Jon jih vtakne v žep. Zdaj začno vendarle jesti. Spet sneži. Peč je še prijetnejša. Jona prime, da bi zapel. Toda zagleda Marijo in molči.

Proti poldnevu seže stric po svojih usnjenih rokavicah in po cilindru. V slast mu je šlo in zadovoljen je, toda on bo dejal svojemu krščencu Jodo, punktum. Jon ga spremi s smehom k vratom. Teta Lientje začne zdaj pripovedovati; preveč je mraz, da bi hodila domov, in premog je to zimo drag. Marija pomiva posodo. Zakaj Jon ne govori z njo? Ali je tudi tak pobožnjak? Počakajmo, bosta že še prišla k pameti.

V zgodnjem mraku teta Lientje zakinka. V svojih pergamentnih rokah tišči oba škroniceljska s sladkorčki. Nekaj prazničnega je v njenem obrazu. Greeta se ji mora nasmehiti. Jon obesi srebrni križec nad zibelko. Potem jo pobriše v kuhinjo. Da bi kaj zapel? Ne, napisati hoče pesem, ki naj bi se začela takole: »Tvoje žametne ročice, mehke in gorké...« Pesem ne bo nikoli natisnjena, je pa očetova priča, da se je danes uradno rodil: Gerrits Peter Jodok Karolina.

Ko ga Greeta pokliče, ker je žejna, ne dobi odgovora. Oče pesnik je zaspal. Kakor teta Lientje. In tako spé trije rodovi v istem kvartirju.

Mati gleda, kako zunaj sneži. Zdaj pa ima pravega Jezuščka. Peer se v spanju smeje. Angelčke vidi, si misli Greeta in vzdihne iz mlade blaženosti.

Parnas in lepilo. Teta Karolina gre v nebesa

Po dveh dneh dopusta odide Jon spet v pisarno. S čustvom socialne vzvišenosti v nogah stopa mimo pisalnikov svojih tovarišev. To je skoraj korak gospoda van Gustinga.

»C'est bien,« pravi le-ta, »čestitam!« Zakaj je cepec tako suhoparen? »Dobro jutro, Lunders...« Jon pričakuje vsaj vljudno čestitko; saj vendar ne postaneš vsak dan oče. In velika večina tukaj je brez otrok razen Driea Rozena, ki jih ima v dobrih treh letih četvero. Ali mu morda zavidajo zaradi dveh dni dopusta? Lunders govori zgolj o števil-

kah in drugi se delajo, ko da sploh ničesar ne slutijo. Pa saj vendar vedo, da je dobil fantka? »Osli!« pravi Jon sam zase. Firma Goldstein zahteva prepis računa, 23 listov. Življenje je lépo...

Po vpeljevanju se znajde Greeta polagoma spet v mirnem ritmu svojega malega gospodinjstva. Igra se je zdaj nenadoma sprevrgla v veliko resnobo. Otročiček uravnava hišo in delo, Jon pravi temu lakonično eno pomivanje več. Moški morajo vedno prikrivati svoja žlahtna čustva.

Teden dni pozneje počisti Greeta omaro za obleko, skrtachi svojo poročno in praznjo bleko in Jonovo nedeljsko obleko. Moški so res dokaj gorkeje oblečeni kakor me! Kako težak je takle suknjič! S krtačo zadene na nekaj trdega. V Jonovem žepu najde naznana o rojstvu.

»Ha,« pravi Jon, ko pride domov, »Peer se bo lahko z njimi igral.« In nobenega srda ne čuti več do svojih nevljudnih tovarišev.

*

Zima ze le mimo. Mali Peer ima že štiri mesece in tehta zdaj trinajst funtov. Dobršen del teže tiči v drobnih peščicah. Valencienske čipke na zibelki so že razcefrane. Jan Breydel prav tako ni mogel trpeti čipkastih ovratnikov. Zaveso iz tula proti muham zdrenca k vznožju. »Pravo flamsko gibanje,« pravi John.

Zvečer se vrne oče proti osmém domov. Z obraza mu Greeta lahko razbere, ali so ga šte-

vilke ta dan zdelale ali ga niso. Navadno mu leži drobna guba tik nad očmi. O paroplovni družbi govori milo. Dovolj je za to sedem ur na dan. Po večerji sedi domači trio v kuhinji. Junior skuša dojemati čuda tega svojevrstnega sveta in se igra medtem s prsti na nogah. Senior poskuša prebrati časopis do konca, pa ne uspe, nikoli ne uspe. Politika in borza, nič drugega, in vendar ti ima takle list petdeset tisoč bralcev. Potem seže po peresu in papirju, sedi in sanjari včasih kakšne pol ure in začne pisati. Med vojno je dobil na fronti literarno nagrado iz Anglije. Soldiers Home — ali je bila Y. M. C. A. — mu je poslal petindvajset frankov, prvo nagrado za vojno novelo. Ko je zapravil nepričakovani kapital, je izhajal dve suhi leti s štirinajstdnevno plačo enega franka petdeset. Zakaj se je domislil prav sedaj angleške radodarnosti? Kredenca pri Mintjensu je še na prodaj. Za malega Peera je dala Družba samo petdeset frankov. Temu se pravi socialna podpora. Dividenda je mnogo bolj socialna. Toda Jon in Greeta se prebijata. Jon piše verze, ker jih mora. Navdihnjenje je doma prav tako na Wolvesti kakor na Sorbonni. Njegova žena se mu zdi še lepša kakor prej. Obliko in barvo zrelega sadeža ima.

Debela Neta drsa v drugo nadstropje. V zadnjem času so napadi še pogostejši. Od njenih poročenih otrok ni glasu. »Ti si že pomagajo, vidite, mlada gospa, in mati naj gleda, kako se bo prebila.« Greeti se zdi, da si

Nekaj izrednega je bil letos za mesto Rim sneg. Posnetek vam kaže Ulico sprave in v ozadju baziliko sv. Petra na Vatikanskem griču v snegu.

znajo ljudje včasih življenje neznansko otežiti.

»Ali je pismo za vas? Na ovitku piše samo: Wolvest 68.«

Jon bere. Oklic je k zborovanju v dirkališču. Bojevita gesla so debelo tiskana: »Za Flandrijo in proti vojni!« — vse z velikimi črkami. To priča o samozavesti, a v dolgem besedilu je mnogo napak. Govorila bosta Piet Palier in Gomar Snyders in zbor trobentačev prijateljev s Ptičjega trga je obljubil sodelovanje.

»Zraven pojdem,« pravi Jon.

In tako je sledilo še deset zborovanj ali celo sto. Državni zbor dobiva vloge. V peterostopih korakajo tisoči po cestah. Pred ječo in pred kraljevsko palačo žvižgajo. Sprevod je zmes neubranih glasov, spredaj pojo »flamskega leva«, v sredi »Groeninghe« in na koncu »Srce v tričetrtinskem taktu«. Policija hodi zraven, popolnoma mirna je. Nato se hrup mirno razgubi po gostilnah. Državni zbor je prav tako miren kakor policija. Naslednjega dne piše časopisje: »Takojšnja vpostavitve pravic...«

Jon je videl Lundersa, ki je stal na pločniku. »Naprej, Lunders, pojdi no z nami!« Prehlajen je, vidiš, in si ne upa zraven: nevarno je, če se spoti.

Greeta svojega moža ne zadržuje, toda včasih jo obhaja čudno čustvo. Pomisliti bi moral vendar na Peerkena. Firma je molčeča grožnja nad njeno glavo.

Popoldne sedi Greeta z malčkom na kolenih. Mali vriska v soncu. Na oknu cveto krvavordeče geranije in poletenski vonj visi v zraku. Človek ne potrebuje dosti, da je srečen. Greeta zapre oči in čuti, kako ji Peerken s svojimi peščicami vrta po dlaneh. Kmalu ji bo vrtil po njih drugi sinček. Moj Bog, čemu naj bi ne bila cela žena za Jona in cela mati za vse otroke, ki naj še pridejo? Peerken so je s prstom na nogi zamotal v zaveso na oknu. Geranija se prevrne na tla z neštetimi plamenečimi listi. Greeta se ustraši. In nena doma stoji stric Jodo pri njej. Ni ga slišala vstopiti.

»Mali te bo še ugonobil,« pravi stric.

»Kakšno veselje, da te vidim!« Peerkena položi v zibelko in potegne stol bliže.

»Veselite?« Jodo strka pepel s svoje cigare. »Jon naj se pazi.«

Pa je prišlo na dan. Greeti več ni treba vedeti. Molči, svojega moža ne more zatajiti, a od strahu ji postane neznansko tesno.

»Bolje bi storil, ko bi hodil s svojim fantkom na sprehod. Ves ta pocestni hrup revolucionarjev in postopačev je norost.«

»Toda mi imamo vendar svoje prepričanje, stric! Zanj se moramo postaviti.« Greeta postaja ogorčena, zato ne molči več.

»Prepričanje, otrok? Najprej živeti, ostalo je nesmisel. No, Jona sem zdaj posvaril. Dopolnovej mu to.«

»Jaz mu puščam proste roke, stric.«

(Naprej na str. 30)

Lep uspeh naših rojakov v Franciji

»Naša luč« je lani v 7. številki objavila dopis rojaka, ki poroča, da je bila 19. junija sklenjena kulturna pogodba med Francijo in Jugoslavijo. Na podlagi besedila tega dogovora se je učenje slovenskega jezika popolnoma prezrlo in v uradnem dokumentu govorilo o neki jugoslovanski civilizaciji, ki je nikjer na svetu ni.

Na to poročilo so se dvignili naši rojaki, ki jih je v Franciji veliko, pa tudi Make-donci, in protestirali pri francoskih oblasteh, čemu pogodba prezira slovenski narod, ki je poleg drugega že toliko svojih sil žrtvoval za prospeh francoskega gospodarstva po rudnikih in tovarnah. Proteste so poslali tudi na Slovensko izseljensko matico v Ljubljani, ki je to nezadovoljstvo tolmačila oblastem v Beogradu.

Sedaj smo zvedeli, da je na prošnjo jugoslovanske vlade francoska vlada sprejela predlog, da se popravi ta kulturni dogovor tako, da se bo glasil čl. 4. te koncencije: »Francija se zavezuje, da bo na univerzah dala posebno prednost poučevanju jezikov in civilizacije jugoslovanskih narodov.« Tako bo francoske pozornosti deležen na podlagi tega dogovora tudi naš slovenski jezik in civilizacija slovenskega naroda.

Rojakom v Franciji čestitamo k uspehu. Pokazali so svojo narodno zavest in svoj čut, da morajo stati vedno na straži za pravice svojega naroda ter skušati uveljavljati v svetu čast in korist svojega naroda, iz katerega so izšli. Če si v domovini naše ljudstvo samo ne more pomagati, mu morajo pomagati pa njeni sinovi v tujini.

Nekaj o Mežiški dolini

Stirje vrhovi se strmo dvigajo nad vijugavo Mežo: Peca z 2126 metri, skromnejša Strojna s 1054 m, pa razgledna Uršlja gora (1696 m) in Smrekovec (1569 m). V dolini se vrste ob asfaltni cesti kraji Črna, Žerjav, Mežica, Prevalje in Ravne. Na eni strani ceste je rudnik svinca Mežica, na drugi železarna Ravne.

Stare kronike pravijo, da so svinec, eno najmehkejših in najtežjih kovin, našli pod Peco že leta 1476. Trajalo je še skoraj dvesto let, da so 1665 odprli rudnik. V treh stoletjih so nato skopali v njem 700 kilometrov rovov in speljali po njih 40 kilometrov elektrificirane železnice.

Prvotno železarno grofov Thurnov so ustanovili v Črni med leti 1772 in 1775. Njeni lastniki so se ukvarjali tudi s kopanjem in predelavo svinčene rude. Zanimivo je, da se je 28. avgusta 1827 stari grof Thurn odrekel pravicam do svojega rudnika v korist konkurenčne rudarske družbe Pretner, Brunner in Kompoš. Sklenili so sporazum, s katerim je bilo točno določeno, da se bodo grofje Thurni ukvarjali s kopanjem in predelavo železne rude, konkurenčna družba pa s svinčeno rudo. Dogovor je pomemben ne samo glede na čas, ko so ga sklenili, ampak tudi zaradi razdelitve Mežiške doline v dve interesni področji. Da bi nadomestil izgubo svinčene rude, je stari grof Thurn okoli leta 1830 odkupil in preuredil današnje Ravne. V dolini so v tem času delovale tri železarne: v

Črni, Meži in v Ravnah. Obdržala se je samo železarna v Ravnah, ki se je kmalu preusmerila na proizvodnjo specialnih jekel. Z njimi je zaslovela ne le po Evropi, ampak tudi po drugih kontinentih, saj je izvažala svoja jekla celo na Kitajsko in Japonsko.

Danes živi deželica pod Uršljo goro skoraj izključno od svinca in jekla, torej od industrije, ki ji najdemo zametke že pred petimi stoletji. Dolina je vedno privabljala tudi drvarje z obronkov gorá in morda je tudi to pripomoglo, da so se ohranili skoraj nedotaknjeni ogromni gozdovi. Pod krošnjami zelenih smrek, jelk in macesnov je tri četrti ozemlja ravske občine. Gozdno bogastvo cenijo na najmanj 25 milijard dinarjev.

Lepoto okoliških gora in gozdne pokrajine nekoliko pokvari izletniku Meža. Kdor si jo predstavlja kot bistro planinsko rečico, se bo močno razočaral. Odpadne snovi odvajajo v njo vsa industrija Mežiške doline in ni čudno, da je zaradi obilice strupenih kemikalij ribji zarod vedno znova obsojen na pogin.

Prebivalci Mežice radi povedo, da so tuneli njihovega rudnika tako dolgi, da bi lahko segali od Dravograda do Beograda.

Za rast Raven je značilno, da so bile neka časa edino slovensko mesto, kjer je živelo kar dvakrat toliko moških kot žensk. Ko pa je raslo vedno več stanovanjskih zgradb in so leta 1960 porušili tudi zadnje barake, se je »moška večina« znatno zmanjšala, ker so mladi delavci dobili možnost, da si v novih hišah ustvarijo domove. Mlado mesto pa so Ravne še sedaj: povprečna starost prebivalcev je še vedno pod 30 leti.

Kupna moč dinarja v zadnjem času precej pada. V časopisju, ki izhaja v domovini, beremo, da, kar si dobil leta 1945 za 50 par, dobiš danes za 5 dinarjev. — S prvim marcem so se podražili dnevni časopisi za 50 %. — Od prvega aprila dalje so zvišane potniške tarife v železniškem prometu za 22 %, v letalskem prometu pa za 15 %.

Ljubljanska toplotna delala zelo počasi. Zaradi pomanjkanja deviz ni mogla namreč še dobiti primerne opreme iz tujine. — V Celju so za leto dni odložili nadaljevanje gradnje Študijske knjižnice, ker za delo ni potrebnega denarja.

V Lipici pri Sežani, kjer redijo znamenite konje »lipicance«, so pred kratkim prodali na dražbi tri konje. Enega od teh so prodali za 2250 dolarjev. Kupec je bil iz Zapadne Nemčije.

Društvo slovenskih jamarjev je imelo svoje zborovanje. Sedaj ima 321 članov. V preteklem letu so raziskali 55 brezen (od teh 25 na Kaninu). Sodelovali so tudi pri raziskovanju Triglavskega brezna. Letos bodo organizirali mednarodni jamarški kongres in sicer v mesecu septembru. Ob tej priliki bodo prišli v Slovenijo znameniti jamarji iz Japonske, Konga, Avstralije in od drugod.

S prvim aprilom začno veljati v Jugoslaviji novi carinski predpisi, kar je važno tudi za izseljence. Jugoslovanski državljani ali tujci brez razlike smejo odslej ob prehodu čez mejo enkrat na leto prinesiti v Jugoslavijo, ne da bi plačali kaj carine, blaga v vrednosti 30.000 dinarjev. Blago mora biti namenjeno lastni uporabi, gospodinjstvu ali darilom v količinah, ki niso namenjene

za prodajo. Če bo kdo hotel darovati svojem kak pralni stroj ali kak drugi aparat, bo pač moral plačati uvozno carino. Za uvoz blaga ne bo treba kakšnih posebnih potrdil od konzulatov, pač pa bodo vpisali ob prehodu čez mejo vrednost blaga v potni dokument.

Več deset tisoč ljudi je letos gledalo »kurentovanje« v Ptuj, kjer je nastopilo čez sto kurentov (pustnih šem). Iz raznih krajev so prišle v to naše panonsko mesto različne folklorne pustne skupine. Radovedneži pa so bili seveda tudi od vsepovsod, kajti konec koncev je za pustne dni le zanimivo gledati, kako kurenti preganjajo zimo...

S prvim aprilom bodo v Sloveniji odpravili okraje. Upravne funkcije okraja bodo sedaj prevzele občine.

Na sestanku Izseljenske matice v Ljubljani so ugotovili: »Kar zadeva pravne in socialne zaščite izseljencev in delovne sile, v zadnjem letu ni velikega napredka.« Tako nima jugoslovanska država konvencij z Zahodno Nemčijo, z Avstrijo, s Švedsko, kjer je začasno zaposlenih največ naših sezonskih delavcev. — V zadnjih treh letih je zapustilo jugoslovansko državo 150.000 ljudi, ki so odšli z dovoljenjem na delo v tujino, s trebuhom za kruhom. Pred 20 leti pa so po naših kolonijah med izseljenci propagandisti kričali: »Domov! Zdaj ni treba več garati na tujem! Za vse bo odslej dovolj kruha doma!«

Po mestih v Jugoslaviji so tudi lani ugotovili razmeroma veliko število napadov na cestah. Največje število v tem pogledu je bilo zabeleženo v Ljubljani, kjer cenijo huliganske napade na ulicah na 17.000. Človek šte-

vilkam skoraj ne more verjeti. Kako je mogoče, da se mladi v naši domovini tako divje obnašajo? To kaže, da vzgoja ni zadostna, oziroma da je napačna. Časopis poroča, da so tudi kazni v tem pogledu premajhne, največkrat le simbolične. Veliko od napadenih je bilo v bolnicah in to ne le ženske. Od profesorjev in učiteljev, ki so jih učenci napadli lani, sta dva umrla vsled napada. Ni se torej čuditi, če so razgrajali pred polnočnico razgrajali tudi v frančiškanski cerkvi v Ljubljani, ne da bi varnostni organi kaj intervenirali.

V Kobaridu so pred 50 leti zvedeli za smrt svojega občinskega zdravnika Dr. Hinka Več-a. Ta mož plemenitega značaja je bil rojen v Ljubljani in je doštudiral v Innsbrucku, nato pa deloval v blagor našega ljudstva v deželi pod Krnom. Bil je prepričan, da samo medicina siromaka ne spravi na noge. Neštetokrat je siromašnim bolnikom sisnil v roko denar, češ, naj si kupijo kruha, mleka ali mesa. »Zdravnik ne sme biti trgovec. Zanj in za mašnika naj ne bo politike. Naš poklic je živeti za bližnjega,« je pravil doma v družini. Peš je hodil po vaseh od Krna, Vrsniških Ravn, do Breginje. V 47 letu svojega življenja je vsled pljučne bolezni prerano odšel v večnost. Slava njegovemu spominu!

Ali bo mali kmet v Sloveniji zopet zadihal?

Pisateljica Mira Miheličeva je svoje počitniško doživetje nekje na Dolenjskem takole opisala v ljubljanskem dnevniku „Delo“: „... Tišino, tako potrebno mestnim živcem, je nenadoma zmotil obupan otroški in ženski jok iz bližnje vasi, ki šteje samo pet hiš in od koder so rubežniki gnali kar štiri živinčeta, za njimi pa je capljala procesija objokanih razčepanih otrok. Potem je iz vasi ves prestrašen pritekel moj mali sin, ki je vse to gledal in tudi slišal, kako so tisti, ki so živino vzeli, za nameček še izjavili, da bi bilo treba vse kmete pobiti. Morda zato, ker vstajajo že ob štirih zjutraj in garajo pozno v noč za davke, ki jih kljub vsemu ne morejo plačati... Po uspešnem pogonu tudi iz drugih okoliških vasi se je iz koncentracijskega taborišča za živino razlegalo veliko mukanja in razglaslo daleč naokrog, kako tam občina rešuje svoje komunalne probleme,“ zaključuje razočarana slovenska pisateljica.

To je žalostna slika položaja slovenskega kmeta! Človek bi mislil, ko to bere, da so nastopili časi grajskih biričev!

SLOVENSKA POLJA BREZ DELAVCEV

V zadnjem času so oblasti v Sloveniji uvidele, da je po dvajsetletnem tlačenju malega kmeta že skrajni čas, da priskočijo tem ljudem na pomoč. V časopisu, ki zahaja med izseljence, je Marija Robek nujnost tega koraka takole utemeljila:

„Kmečka gospodarstva spričo velikega odliva zdravih, mladih delovnih moči v druge poklice — v zadnjih osmih letih je zapustilo podeželje 93.000 ljudi — čedalje huje občutijo pomanjkanje za delo sposobnih ljudi. Delo na kmetiji je manj zanimivo, premalo je rok, ki bi jamčile dobro obdelavo in s tem ustrezen dohodek... V SR Sloveniji je okrog 4900 kmetij, na katerih živi skupaj 16.500 ljudi, ki so zvečine ostareli in nesposobni ali le delno sposobni za delo. Mnoge kmetije so povsem brez otrok in torej brez naslednikov. Takih kmetij je 3911...“

Znano je, da je bil položaj malih kmetov ves čas po zadnji vojni zaradi previsokih davkov nevzdržljiv. Oblasti so pripravljene storiti nekaj korakov k izboljšanju v času, ko je celotno vprašanje zažeto, ko ni več delovnih moči na kmetih in ne več prave volje in ljubezni do poljskega dela.

Zakaj je danes toliko slovenskih malih kmetij obsojenih na smrt? Je temu kriv splošen beg z dežele v mesto, kot ga opažamo v zapadnoevropskih deželah? Zadeva za Slovenijo ni tako enostavna. Po mnogih krajih Notranjske in Dolenjske, kjer je veliko malih kmečkih posestev, se je pokazalo pomanjkanje gospodarjev in sploh kmečkih moči že takoj po

zadnji vojni. Ne smemo namreč pozabiti, da je dala sedanja vlada junija 1945 pobiti 10.000 domobrancev, med katerimi je bilo več kot polovica kmečkih fantov in gospodarjev. Več tisoč kmečkih moči je takoj po vojni zbežalo v tujino. Da je nenadna izguba toliko tisočev ljudi kmečkega stanu zelo negativno vplivala na stanje poljedelstva, o tem ne bo nihče dvomil. Poleg normalnega odtoka delavcev iz podeželja v industrijo, pa so Prekmurje, Štajerska in Primorska v letih 1957 do 1962 izgubile več tisoč mladih kmečkih fantov in deklet, ki so zbežali v Avstrijo in Italijo in se od tam potem izselili v prekomorske dežele. Bajе je v tistih letih samo iz črensovske okolice v Prekmurju po tej poti zapustilo rodno grudo okrog 800 mladih fantov in deklet! Ako v številu 93.000, ki ga omenja Marija Robek, ti tisoči niso všeti, potem moramo to število precej zvišati, če hočemo dobiti stvarno sliko o begu iz dežele v Slovenijo.

V ČEM VIDIJO POMOČ?

Po poročilu Marije Robek so oblasti v Sloveniji izdelale nov načrt za plačevanje kmetijskih davkov, ki zveni precej lepo. Če jih je k temu koraku prisilila pravičnost in ljubezen do malega človeka ali pa obupnost stanja, kot ga nam prikaže iz svojega doživetja vaških rubežev pisateljica Mira Miheličeva, je seveda drugo vprašanje. Takole namreč bomo naprej:

„Velike spremembe v davčni politiki do kmetov prinaša zakon o prispevkih in davkih občanov, o katerih so že razpravljali v skupščinskih organih SR Slovenije in ga bo skupščina sprejela še pred novim letom. Bistvena novost novega zakona je, da bodo oproščeni davka vsi kmetje v četrtem proizvodnem okolišu, t. j. v hribovitih krajih, oziroma če so proizvodni pogoji izredno slabi. Razen teh bodo oproščeni plačevanja davkov tudi vsi tisti mali kmetje, ki imajo do 50.000 katastrskega dohodka. Takšnih kmečkih gospodarstev je v Sloveniji okrog 107.000 ali 43 odstotkov vseh kmetov. To pomeni, da bo prihodnje leto plačevala davke samo še dobra polovica kmečkih gospodarjev, in sicer tisti, ki to tudi v resnici zmorejo.“

Prihodnost bo kmalu pokazala, če bodo ta ukrep in drugi res kaj pripomogli k izboljšanju kmečkega stanu v Sloveniji. Male kmetije bodo gotovo bolj prosto zadihale, kjer je ostal doma še kak mlad človek. Ostarelim ljudem ta zakon ne bo nič več pomagal, saj jim tudi prej že niso imeli kaj več vzeti. V večini primerov pa bo k oprostitvi davkov malih kmetov v Sloveniji treba le reči: „Po toči zvoniti je prepozno.“

Avstrija

Spittal ob Dravi. — Letošnja zima je med naše ljudi prinesla precej bolezní. Nekateri so morali iskati pomoči kar v beljaški bolnici. Marija Metelko je bila v njej operirana na želodcu. France Podržaj je moral v bolnico zaradi gnojenja v srednjem ušesu in oslabelosti srca. Nekdanjo hotelirko na Bledu Jožefo Jekler-Tomec je zadela delna kap, ki jo je deloma ohromila in ji vzela dar govora. Vsem želimo skorajšnje okrevanje. Tudi neke vrste gripe je bilo precej, pa so jo ljudje še kar dobro preboleli. Najbolj je ta bolezen napadla **Terezijo Šoberl** iz Fridtjof Nansenstrasse 19. Več dni je tožila, da ji ni dobro. Na svečnico je bila še pri maši, čeprav je še s palico težko hodila. Pa se je po mnenju zdravnika pridružila gripi še delna možganska kap. Bogu, ki mu je celih 72 let zvesto služila, je darovala nazadnje tudi svoj razum. Morali so jo 15. 2. z rešilnim avtom odpeljati v celovško bolnišnico v nadi, da se ji bo stanje izboljšalo. Samo 3 dni je bila tam, pa je prišel brzovjav, da je umrla in naslednji dan so mrtvo pripeljali nazaj. V ponedeljek 22. februarja popoldne smo jo spremili na zadnji poti. Spremljali so jo 4 duhovniki in nepričakovano veliko ljudi. Po pogrebu pa je bila v Marijini kapeli ob cesti, kjer se že 12 let slovenska skupina zbira k službi božji in jo je rajna tako ljubila, zanjó pogrebna sv. maša. Tetka Rezka je

bila slabotne postave. Prav zato so ji ljudje rekli „tetka“. Doma je bila iz Koroške Bele, rojena 21. 10. 1892. Bila je krušna mati trem zgodaj osirotelim otrokom. Od teh sta oba fanta dala svoje življenje kot domobranca. Prvi je bil podsut v podminirani hiši, drugi je bil vrnjen iz Vetrinja. S tretjim, doraščajočim dekletom, pa je 1945 prišla na Koroško in je ostala z njo v Spittalu. Kako dobra je bila ta teta, bi lahko povedali naši otroci, ki so stalno hodili k njej po sladkorčke in podobne dobrote. Kar za vse naše otroke ji je Miklavž vsako leto pustil svoje darove. Malo je imela, pa še to bi bila najraje razdala. Dolga leta je skrbela za okras in čistočo Marijine kapele. Prala je tudi z veliko skrbjo cerkveno perilo. Dostikrat je bila vsa izčrpana, pa je za vse svoje delo dobivala moč iz vsakdanjega obhajila in molitve. Vsaki dan si jo lahko videl, kako je šla od postaje do postaje križevega pota in molila. Rada se je udeleževala raznih romani, ki jih je prirejela slovenska skupina k raznim božjepotnim cerkvam na Koroškem. Njena oskrbovanka ji je tudi preskrbela, da je lahko enkrat romala v Rim in dvakrat v Lurd. V resnici dobra in sveta žena, si je s svojo nesebično požrtvovalnostjo in dobroto nabrala velik zaklad, ki ga sedaj uživa pri Bogu. Dočra teta, počivaj v miru in pri Bogu tudi za nas prosí!

Ko so bile tu deželne volitve, smo vsi, ki imamo državljanstvo, podprli koroške Slovence. Lepo zavednost so pokazali tudi Slovenci, ki so razkropljeni drugod po severni Koroški.

Tudi mi iz daljne Kanade Vam voščimo — veselo veliko noč. Smo Kvasovi iz Toronta v Kanadi. Ako bi radi nas spoznali po imenih, kar pogledjte: od leve proti desni: Tilka, Katarina, Pavel je z mamo, Jakob, Peter, Terezika je pri očetu (ki se je preselil iz Anglije), Jožica in Lilijana.

Anglija

† Ing. A. Mozetič: V londonski bolnišnici sv. Tomaža je 25. februarja preminil inženir Albin Mozetič, uslužben pri centrali Shell Comp. Lanskega junija je prišel sem z družino iz Argentine. Bolezni, ki je bila novotvorba, dolgo ni čutil. V bolnišnici so vse poskusili, da bi ga rešili, a ni uspelo. 7. marca so njegovo truplo z letalom prepeljali v Gorico (pod Italijo), kjer so se pri pogrebu njegovi znanci in prijatelji prisrčno poslovili od njega. Tako bodo njegovi zemeljski ostanki počivali blizu domače zemlje. Doma je bil namreč iz Solkana, kjer se je rodil pred 51. leti. V Argentini je bil več let predsednik Društva Slovencev v Buenos Airesu in mnogo pripomogel, da je to društvo bilo osrednja organizacija argentinskih rojakov. V »Našem domu« smo se poslovili od njega v petek, 5. marca, s črno mašo in molitvami. Bridko prizadeti ženi in štirim sinovom, ki so se sedaj vrnili v Argentino, izražamo iskreno sožalje.

R. I. P.

London: Radi bi opozorili, da na cvetno nedeljo maše v kapeli »Našega doma« ne bo. Oba duhovnika bosta odsotna. Drugače pa velja, da je redna maša vsako nedeljo ob 5. popoldan. — Spored za Veliko noč je objavljen na listu, ki je bil posebej priložen zadnji »Naši luči«. Morebitne spremembe bodo sporočene.

Tri „nevestice“, srednja med njimi je Veselova Sonja iz Bargoeda, S. Wales (zgoraj). Pridružuje ta pa se jim tudi Tratnikova dva. Sta doma iz Hirwaina, S. Wales (na spodnji sliki). Gmajnerjeva (Francova) iz Kempatona, Beds. (levo zgoraj) vam tudi voščita „Veselo alelujo“.

Belgija

Liège-Limburg

V družini g. Jožefa in ge. Ivanke Kelhar iz Zwartberga se je rodila hčerka, ki je ob krstnem kamnu dobila ime Jožica. — V družini Foucart-Mrhar iz Oostende se je rodil tretji otročiček, ki ga bodo klicali Yves. — K sreči v obeh mladih družinah toplo čestitamo in želimo obilo božjega blagoslova.

V Leutu je 23. 9. 1964 ga. Marija Janežič sklenila zakonsko zvezo z g. Francem Peeter-som.

Ga. Marica Mastnak se je zdravila v bolnišnici v Leutu. Ga. Alojzija Novak iz Waterscheia se je že vrnila iz bolnice, kjer se je podvrgla lažji operaciji. G. Franc Alif iz Eisdena je bil v zdravniški oskrbi v Leutu. Ga. Ledinek iz Eisdena se je zdravila v bolnišnici v Maaseiku.

Program za velikonočna opravila je razložen v prilogi »Naše luči«.

Praznik Gospodovega vstajenja je izredna priložnost za obnovo našega duhovnega življenja. Vstanimo iz svoje duhovne omrtvelosti in nemarnosti!

Charleroi-Mons-Bruselj

V župni cerkvi v Roselies (Hainaut) je bila krščena dne 11. februarja, prav na praznik Lurške Matere božje, mala Eliane-Marie Gorjanec, ki je razveselila družino g. Jaka Gorjanec in ge. Jožice Rajmer iz Roselies dne 5. februarja letos. Pridružila se je sinovoma Vladku in Henriku.

Tudi v Roselies je bil krščen sedmi otrok družine g. Janka Gaber in ge. Neže Lah deklica Bernardka in sicer v nedeljo, 21. februarja; rodila se je 10. decembra lani. — Obema srečnima družinama naše iskrene čestitke.

Poročali smo že, da je umrl v La Bouverie (Borinage) rojak g. Albert Trinkhaus, upokojeni rudar. V nedeljo, 31. januarja, je nenadoma resno obolev in par dni nato, 3. februarja, umrl. Med Slovenci v okolici Charleroi, pa tudi v Limburgu in po Borinaži je bil zelo znan. V mladih in zrelih letih se je rad udeleževal pri kulturnem delu: bil je tudi zelo dober pe-

vec in režiser. Zaslužil bi, da bi mu naši pevci kaj zapeli na grobu, pa jih niso obvestili v Charleroi. Imel je le civilen pogreb. — Pokojni se je rodil leta 1906 v Grižah pri Žalcu (Celje). Po rudnikih je delal skupno 20 let, 14 v Belgiji, 6 v Jugoslaviji. Pokojniko je užival 19 let, od leta 1945 dalje. Naj mu bo lahka tuja zemlja!

V kliniki N. D. de Sept Douleurs v Frameries je že kak mesec ga. Frančiška Jevnikar iz Frameries, roj. Novak, ki je zbolela na jetrih in je dobila zlatenico. Po rodu je sicer Poljakinja, a govori zelo dobro slovensko, ker je bila več let v Trbovljah skupaj s svojim možem Vidom. Želimo ji okrevanja! — Ga. Terezija Prezelj, por. Pirnat, iz Jumet, ki si je pred tremi leti v avtomobilski nesreči zlomila nogo, je končno vendarle doma in se kar dobro počuti.

Francija

Iz vzhodne Lotaringije

Iz naše pisarne:

Nismo še pozabili naših rajnih, ki smo jih našli v zadnji številki »Naše luči«, ko se mi je skrčilo srce ob sporočilu: »Gospod, vaša služkinja je ubita!« Ivana Taler, stara 77 let, je odšla v soboto, 27. 2., ob enajstih domov. Ko je popoldne ob treh hotela iti v Rosbruck čez cesto, pa jo je zadel avtomobil in jo s strašno silo vrgel na cesto in obležala je mrtva. Hitro sem se podal na kraj, kjer je obležala strašno ranjena v glavo in po celem telesu. Krajevni župnik ji je podelil še sv. maziljenje in blagoslov za zadnjo uro. Več ni bilo mogoče storiti. Kot da bi čutila nesrečo, se je ta dan prišla trikrat posloviti v našo pisarno. V vojni je sirota izgubila moža Franceta Talerja. Čeprav je bila večkrat bolna, je še pomagala, kolikor je mogla, tudi v stanovanju slovenskega duhovnika in bila vsa zadovoljna, kadar je mogla postreči našim duhovnikom, katere je odločno branila proti vsem napadom. Lep izraz naše hvaležnosti je bil njen pogreb. Iz Aumetza je prihitel na njen pogreb č. g. Dejak, navzoč je bil tudi domači g. župnik, ki je naredil vse, kar je bilo mogoče, da je bil pogreb lep. Obema se lepo zahvaljujemo. Njeno krsto je krasilo 9 lepih vencev. Društvo »Slavček« je svojo članico spremljalo na zadnji poti z zastavo, darovalo je lep venec in zapelo pod vodstvom g. Rohr-a dve lepi nagrobnici. Domačini so z začudenjem gledali, kako naši rojaki prirejajo tako žalno slovesnost za pokojno preprosto slovensko ženo, ki je bila kot mati za slovenske duhovnike. Vsem — tudi domačinom, g. županu in občinskemu od-

boru — za vse dobröte v njenem življenju in ob smrti: stokratni Bog plačaj! Vsevedni in vsemogočni Bog naj pokojni poplača vse, kar je dobrega storila, z večnim veseljem!

Teden dni nato, 6. 3., je nenadoma umrl Johan Frelüh, zvesti obiskovavec slovenske službe božje. Kamen na pljučih mu je že dolgo časa povzročal težke bolečine; v soboto ponoči pa je Vsemogočni naredil konec njegovim bolečinam. Rojen 23. 3. 1899 v vasi Sorica nad Škofjo Loko, je odšel v Francijo 1. 1924, bil priden delavec, lepo skrbel za svojo ženo in bil zvest prijatelj rojakom. Bil je član društva »Sava«, zato ga je to društvo z zastavo, vencem in obilno udeležbo spremljalo na kraj miru, na novo pokopališče v Merlebachu. Naj počiva v miru! Vsem, ki so mu kaj dobrega storili: Bog plačaj!

Veseljé pa so prinesli v družino: V Behren Cité: mala Verica družini Stanka Hrvatín in Jožefe Schoumer (krščena 14. 2. istotam); v Cité La Chapelle: mala Lidija, hčérka Alojzija Robek in Marije Kukman (krščena v Merlebachu 28. 2.); v Cité des Chènes: deklica Ginette (Genovefa), hčérka Franceta Kerin in Vide Mirt (krščena v Merlebachu 31. 1.). Vse te otročiče in srečne starše naj božje Dete varuje in blagoslavlja!

V domovino se je šél poročít rojak Alojzij Gregorčič. V Velenju je stopil pred oltar 24. 2. z Marijo Hajsinger. — Stanko Ropas je dobil iz Celja nevesto Elizabeto Kenda in se cerkveno poročil v Merlebachu 13. 3. Slavko Remih iz Creutzwalda pa je bil cerkveno poročen 27. 3. v Merlebachu z Ano Garber iz Creutzalda. — Vsem, tudi neprijavljenim, želimo vso srečo!

Velikonočni prazniki se bližajo. Bolniki. trpečí. nemirni. žalostni! Čas tolažbe in moči v trpljenju se bliža: pridite k studencu miru, storite vse, da prejmete Kruh močnih, Kruh iz nebes! Opravite vsi dobro velikonočno sveto spoved in prejmite sv. obhajilo! Prilike bo dovolj v Merlebachu kot tudi po vseh naših kolonijah. Oznanjeno vam bo po vaših cerkvah, sporočeno vam bo pravočasno. Tako boste v resnici praznovali v veselju v svojem srcu velikonočno Vstajenje! Krasno nebeško Sonce naj ogreje vašá srca in požene novo življenje žive vere, utrdi veliko zaupanje v Boga, ki ima Vaše telo in dušo v rokah!

Vsako leto pohitimo za 1. **mainik** k Materi Božji z Brezij v Habsterdick. Tudi letos vabimo vse, da pridejo od vseh strani k naši skupni Materi! — Od 6.30 do 10. ure bodo tihe svete maše pri Mariji. Ob 10. uri bo slovesna sveta maša, privkraj boste slišali v tej cerkvi skoro vse molitve v slovenskem jeziku. Tudi letos bomo izbrali najlepše Marijine

„Jaz sem Zdenka štimac, dve leti in pol velika ...“
(Iz Meluna v Franciji).

pesmi za čas, ki je primeren sveti maši. Ob 11. uri: sveta maša s petjem naših zborov iz Habsterdicka in Creutzwalda (vsi ste vabljeni, da pojdete z njimi!). Od 12. do 14.30 ure odmor. Ob 14.30 uri: lepa šmarnična pobožnost (pridiga in pete litanije Matere božje z blagoslovom). — Nikoli vam še ni bilo žal, tudi letos vam ne bo, če pridete ta dan v Habsterdick. Uredite vse tako, da boste 1. maja prosti. Če imate obisk, pridite z njim! Če imate namen koga povabiti k sebi, povabite ga za 1. maja! — Želim vas zopet iz srca pozdraviti v novi cerkvi, kjer smo lansko leto že prav lepo začeli Marijin mesec! Ljubezen do Marije, naj vas pripelje v velikem številu! — Slovenski izseljenski župnik: Stanko iz Merlebacha.

Pas-de-Calais

Letošnja Velika noč je za nas v Pas-de-Calais prva obletnica misijona, katerega smo s tabo vnmemo opravili. Da bi sadovi in dobri sklepi ne bili pozabljeni in izgubljeni, bomo pripravo na veliki teden in zlasti veliki teden preživeli v tesni povezanosti s trpečim in vstalim Kristusom. Dr. Franček Šegula iz Rima bo prišel med nas, pomagal pri obredih in spovedovanju; ker je pa pospeševatelj zadéve beatifikacije božjega služabnika škofa Antona Martina Slomška, nam bo govoril tudi o njem.

Duhovne obnove in prilika za spoved bodo: Rebrevette 3. marca, Sars et Rosiers 4. aprila, Wingles 6. aprila, Croisilles 10. aprila, St. Pol-sur-Ternoise 11. aprila, Armantières 18. aprila ob 5. popoldne, Vendin-le-Vieil sobota, 10. aprila ob 16 uri.

Na veliki teden bodo obredi: Liévin: 11. aprila (blagoslov oljk in maša ob 8. uri), na veliki četrtek in veliki petek ob 17. uri, na veliko soboto (blagoslov jedil ob 12. uri, obredi vstajenja ob 23. uri zvečer), na veliko nedeljo sv. maša ob osmih. — Mericourt-Mines: cvetna nedelja ob 10. uri; veliki četrtek in petek ob 15. uri; velika sobota blagoslov jedil ob desetih; velika nedelja: sv. maša ob desetih. — Bruay en Artois: Cvetna nedelja ob 13. uri. Veliki četrtek in petek ob 19. uri. Velika sobota: blagoslov jedil ob 12. uri v župnišču. Obredi z vstajenjem ob 20. uri v cerkvi sv. Barbare. Velika noč ob 13. uri.

Krščeni sta bili v Hénin-Liétard 17. januarja Izabela Cene, v Mericourt-Mines pa 14. februarja Kristina Razložnik.

V boljše življenje pa so se preselili: Najprej Matija Leskovšek, v starosti 72 let. Bil je pokopan 13. januarja. 8. februarja sta preminila kar dva rojaka: V Liévinu je umrl namreč Valentin Filipič v starosti 78 let, po daljšem bolehanju. Pred letom dni je izgubil svojo dobro soprogo Terezijo in je kar čutil, da je njegovo mesto v skupnem grobu, v katerega smo ga spremili dne 11. februarja ob veliki udeležbi rojakov in znancev. Preživel je trnjevo pot izseljenca, v Nemčiji, v Srbiji in končno v Franciji, kjer zapušča sina, tri hčerke in dva brata. Dobrota in milina njegovega značaja nam bo ostala vsem v spominu. — V Sallaumines pa je istega dne nenadoma preminil za srčno kapjo v svojem 41. letu Stanislav Miklavc, ki zapušča mlado soprogo, sina, starše. Njegov nagel odhod je zapustil vse v najgloblji žalosti, zlasti ker je bil izredno uslužen in dober do vseh. Talente, ki mu jih je Bog dal, je bogato izrabil za dobro. Naj bo njegov dober značaj vsem v trajen zgled in spodbudo. — V Liévinu je dobro pripravljena stopila

24. februarja pred večnega Sodnika ga. Katarina Bržek in sicer v svojem 72. letu. Prvo nedeljo v februarju je še pristopila k zakramentu, zadnjo soboto v mesecu dne 27. februarja pa smo jo ob številni udeležbi spremili na božjo njivo. Vse življenje je bila zgled dobre vzgledne krščanske matere in žene. Posebno je ljubila Lurd in je ob vsaki priliki rada poromala tudi v druga Marijina svetišča. Naj jo Marija, ki jo je tako ljubila, pospremi do Jezusa! Zapušča soprogo, sina in hčerke z družinami. — 25. januarja je v

Noyelles-sous-Lens preminil po dolgotrajni bolezni Jožef Koder. V Francijo se je priselil iz Nemčije, kjer je nastopila po prvi vojni gospodarska kriza. Zapušča ženo, dva sina in hčer z družinami. Njegovega pokopa na pokopališču v Noyelles so se udeležili številni rojaki. Naj se spočije od svojega truda! — Umrli želimo večni pokoj in večno srečo, sorodnikom pa izražamo globoko sožalje in sočutje.

Pariz

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v kapeli Montcheuil, 35 rue de Sèvres, Paris 6, métro: Sèvres-Babylone. Slovenska pisarna — 7 rue Gutenberg (prilike, levo) Paris 15, métro: Charles-Michels, téléphone: 250-89-93 — je odprta vsak torek in vsak četrtek popoldne.

Velikonočna priprava bo letos za fante: v nedeljo 4. 4. ob pol štirih v kapeli Montcheuil, rue de Sèvres; za dekleta: na cvetno nedeljo ob desetih v prostorih 7 rue Gutenberg; za družine: na cvetno nedeljo ob pol štirih v kapeli Montcheuil, 35 rue de Sèvres. Potrudimo se, da se bomo dostojno pripravili na praznik Kristusovega odrešenja!

Velika noč: Na veliki četrtek, veliki petek in veliko soboto bodo obredi ob osmih zvečer v naši kapeli, 35 rue de Sèvres. Na Veliko noč in velikonočni ponedeljek sveta maša kot po navadi ob petih popoldne.

Na belo nedeljo bo imel po sv. maši predavanje o našem svetniškem škofu Slomšku č. g. dr. Franček Šegula, ki je v Rimu glavni pospeševatelj za Slomškovo beatifikacijo.

V nedeljo, 2. maja, bo popoldne romanje izseljencev vseh narodnosti v pariško katedralo Notre-Dame pod vodstvom pariškega kardinala Feltina. Ob petih bodo župniki vseh narodnosti skupaj s pariškim nadškofom-koadjutorjem skupno maševali, da tako pokažemo svojo povezanost in edinstvo v Kristusu. Maša bo v glavnem v latinščini, bo pa jezik vseh zastopanih narodov, torej tudi slovenski, prišel do izraza. To nedeljo zaradi tega ne bomo imeli maše v svoji kapeli, saj se bomo vsi udeležili te svete maše v Notre-Dame. **Vabljeni tudi vsi rojaki iz bližnje in daljne okolice!** Zberemo se ob pol petih na trgu pred katedralo. V katedrali bo na razpolago slovenski spovednik.

V zakramentu svetega zakona so zvezali svoje življenjske poti: Avgust Pal iz Lipe pri Turnišču in Anica Škof iz Rupeč pri Mariboru, oba stanujoča v okolici Arpajona. — V španski cerkvi se je poročil Matija Volk, doma iz Vipavske doline, z Rosito Sanches iz Gijona v Asturiji, v poljski cerkvi pa Silvo Grlj. s Trpovca pri Ilirski Bistrici, s Heleno

Poroka je začetek skupne življenjske poti dveh src, ki se ljubita. Na desni: Avgust Pal in Ana Škof, obdana s prijatelji, po poročnem obredu v Parizu.

Ziolo, iz Sobova na Poljskem. Vsem trem mladim parom želimo obilo sreče!

Krščena sta bila: Ernest Kocijančič, sin Viktorja in Milene Požar (botrovala sta Ludvik Kocijančič in Cirila Požar) ter Bernardka Perušek, hčerka Ivana in Karoline Cimperman (botrovala sta Cimperman Viljem, katerega je zastopal Matija Dragoš, in Terezija Perušek).

»Društvo Slovencev« je priredilo v nedeljo 28. 2. lepo uspelo Prešernovo proslavo, za nedeljo 23. maja pa pripravlja Finžgarjevo igro: »Veriga« (ob štirih popoldne v dvorani 35 Avenue Emile Zola, Paris 15).

Melun (Seine-et-Marne) — Ga. Filipina Cvar je izgubila svojo mater Marijo Ožbolt, ki je umrla 11. 12. v Prezidu; ga. Darinka Štimac pa se je 9. 1. udeležila v Mengšu pogreba svoje matere Pavle Sršen, ki je umrla na srčni kapi 5. 1. — Obema družinama izrekamo svoje sožalje.

Tudi rojake iz Meluna vabimo za nedeljo 2. maja ob petih popoldne v pariško katedralo na romanje vseh izseljencev.

Loiret — Skupno sveto mašo za Slovence bomo imeli na belo nedeljo, 25. 4., ob desetih dopoldne v župnijski cerkvi v Chilleurs-aux-Bois. Spovedovanje je pred sveto mašo, katero pa moramo začeti točno ob desetih, da damo pravočasno prostor Francozom. Kdor ostane na skupnem kosilu, naj se prijavi pri g. Matiji Pal, Grand'rue, Chilleurs-aux-Bois.

Štefan Horvat z Torfou (S-et-O) je izgubil doma v Fokovcih svojo mater Terezijo Horvat, umrlo v starosti 79 let dne 3. 12. Njemu in njegovi soprogi naše iskreno sožalje.

Lisieux — Slovenci iz Normandije se zberejo na velikonočni (vüzemski) ponedeljek (19. aprila), sveta maša bo ob enajstih v cerkvi St. Désir (nova cerkev, na route de Caën); pred mašo priložnost za sveto spoved. Vsi prijazno vabljeni!

La Machine (Nièvre) — Smrt je v mescu februarju kruto posegla med Slovence v La Machine. 8. 2. je bil pokopan Ivan Jevšnik, ki je bil rojen leta 1900 v Sv. Lovrencu na Dravskem polju. V Francijo je prišel leta 1929. Več let je že hiral na težki rudarski bolezni. Zapušča ženo, sina in dve hčerki. — 9. 2. je bil pokopan Drago Tovornik, star 34 let. V Francijo so ga starši prinesli, ko je imel par mescev. Že nekaj časa je bilo njegovo zdravje bolj krhko, letošnja zima pa ga je nenadoma vzela. — Koncem meseca pa je vse Slovence pretresla smrt Ignaca Esih, ki je umrl 23. 2. in bil pokopan 25. 2. Rudarska bolezen je sicer tudi njega mučila, toda nihče ni pričakoval tako nenadnega konca. Pokojni je bil rojen 28. 6. 1896 v Tepanjih pri Konjicah in v Franciji je delal od leta 1926. Zapušča težko prizadeto ženo in dva sinova.

Slovensko društvo je vsem kupilo lepe vence in jih spremilo na zadnji poti z društveno zastavo. Kako so bili dobri in zavedni Slovenci, se je videlo na njihovih pogrebih z veliko udeležbo. Vsem težko prizadetim družinam naše iskreno sožalje, pokojnim pa naj dobri Bog nakloni mir v božjem kraljestvu!

Ob Luksemburgu

Tucquegnieux-Marine: Tako je prav, so rekli Poljanškov oča, ko smo prvič brali mašo večinoma v slovenskem jeziku. Zdaj je pač res,

da imamo vsako drugo in četrto nedeljo ob šestih zvečer slovensko službo božjo. Župnik zdaj že težje zafrkne mežnarja, če ga vpraša, kdaj bosta maševala, rekoč: »Jaz ob sedmih, zate pa ne vem.« K slovenski maši ni še mogla priti Fajfarjeva stara mama. Pri nesrečnem padcu po stopnicah si je zlomila roko in tudi sladkorna jo muči. Ko se je zdravila v Nancy, so jo obiskali požrtvovalni Zverovi ljudje. Hvala jim, bolnici pa želimo skorajšnjega okrevanja.

Monsignor Stanko Grims — trideset let pri nas

Če bi g. Grimsu leta 1934, ko je prvič stopil na merlebaška tla, kdo rekel, da bo toliko in toliko časa v tujini in to vedno na istem kraju, bi si gospod mislil: Tega človeka je pač treba poslati k psihiatru. Tudi se tridesetletniku takrat niti sanjalo ni o strašni bojni vihri, ki je trajala pet let in tudi njemu ni prizanesla.

Izseljenski duhovnik, naš duhovnik v tujini, mora znati precej drugače sukati krmilo kakor pa tisti, ki je doma. Nekaterim je treba več let, da se uživijo v razmere, da se jim prilagodijo, da jih začnejo počasi izpreminjati ali pa celo ustvarjati, naš jubilant se je pa kaj hitro znašel na svojem novem mestu. Zakaj?

Pač zato, ker mu je prirojena ljubezen do revnega, delavnega slovenskega človeka in prirojen mu je tudi stoddostni optimizem. Srečen duhovnik, ki ima ti dve lastnosti takorekoč v krvi.

»Nikar ne pišite o meni!« je dejal. In če sem se kljub temu odločil, da napišem teh

par vrstic, nisem tega storil zato, da bi slavil svojega in našega velikega prijatelja in poveljeval njegova dela, saj jih vsi dobro poznamo. Storil sem to zato, da bi bilo s tem vsaj malo pomagano vsem, ki žele pomagati našemu človeku v tujini, pa si ne znajo pomagati.

Veliko udarcev je moral že prestati msgr. Grims. Najhujši je bil takrat, ko je sovražnik preplaval Francijo in so se njegove ovčice razkropile po vsej državi, kakor bi planil volk med nje. Povsod jih je iskal, hodil za njimi, jim pomagal, posredoval za nje in jih tolažil, kakor zna samo on. In potem je prišlo najhujše. Tuji gospodarji Francije mu niso dovolili vrnitve v Merlebach. V najtežjih časih smo ostali Slovenci tukaj brez pastirja.

Toda kdo more postaviti meje in zapreti pot ljubezni! Tudi tam iz Ljubljane, kamor je moral oditi, je gospod Stanko pomagal svojim »faranom« na tujem. Ko je gledal sonce, ki je žalostno svetilo istočasno njemu in nam tukaj, se je ozrl tudi na Tistega, ki je to sonce ustvaril. V Njem je kakor v ogledalu videl nas in po Njem je našel pot do nas.

Po končani vojni se je takoj vrnil k nam. Vse je bilo uničeno, vse je bilo treba na novo začeti. »Halo, Ribič, lovili bomo; halo, Kossec, kosili bomo in pripravljali krmo, duhovno krmo in hrano; halo, Sinkovec, peli bomo, saj so cerkveni pevski zbori duša vsakega verskega delovanja; halo, Jankovič, zopet bomo učili! Možje in fantje, žene in dekleta! Pogum! Zgradimo, kar so nam podrli!«

Slišali smo njegov klic in šli na delo. Prišli so mu na pomoč tudi mladi duhovniki. Ko se zberejo tu in tam z njim, starosto na čelu, in učenjaško razmotrivajo, kako bi to in ono bolje uredili, jim on vedno isto pove: »Sv. Tomaž Akvinski je bil velik učenjak, vsakega je ugnal v kozji rog; toda če je hotel koga izpreobrniti, ga je poslal k sv. Frančišku. Pri njem se boš naučil dobrote in ljubezni do bližnjega in, ko boš imel to, boš imelo vero in vse, je rekel sv. Tomaž in to tudi jaz vam rečem.« J. J.

(S tem člankom dopolnjujemo podatke zadnje številke »Naše luči« o msgr. Grimsu, ki bo prihodnji mesec imel tudi svoj god. Če primerjamo, da je šlo na primer predlanskim skoz njegove roke 3335 dopisov (2020 jih prejel, 1315 pa napisal), s podatki, da je državna ustanova Slovenske izseljenske matice, ki razpolaga s plačanim osebjem, primernimi prostori in tehničnimi pripomočki odpravila 7.682 dopisov (4030 prejela, 3652 pa poslala) v letu 1964, potem vidimo dovolj, kako pomembno je delo takega izseljenskega duhovnika. Zato zaslužijo vsi tisti, ki pomagajo slovenskemu izseljenskemu duhovniku, vso čast in pohvalo).

Boter in botrca držita na rokah malega Ernesta Kocijančiča, novokrščenca iz Pariza.

Slovenska upokojena rudarja v Nemčiji, Janez Pavlič (levo) in Jože Dobravec (desno) v Gladbecku na Westfalskem, rada obujata spomine na nekdanje društveno življenje Slovencev v tem mestu. To pot sta dvignila kozarce drug drugemu za rojstni dan. Pavlič, po rodu iz Vipave, je dopolnil 93. leto starosti, Dobravec pa je v teh dneh praznoval svoj 68. rojstni dan. Dobravec je bil rojen v Trbovljah. Ko je 1897. leta prišel v Gladbeck, je s svojim očetom rad zahajal v slovensko družbo, ker je že kot deček rad pel slovenske pesmi. Med prvo svetovno vojno je bil tajnik in od leta 1919–1939 predsednik Društva svete Barbare v Gladbecku.

Nizozemska

Tu smo imeli v soboto, dne 6. marca, lepo kulturno prireditev. Obiskal nas je Koroški akademski oktet iz Ljubljane. Iz bližnje in daljne okolice so prihiteli Slovenci, da slišijo goste iz domovine. Naš mešani zbor »Zvon« je gostom v pozdrav zapel nekaj narodnih pesmi. Ko se je Koroški akademski oktet pojavil na odru, ga je občinstvo navdušeno pozdravilo. Izredno dovršeno nam je podal niz umetnih in narodnih pesmi. Navzoči so petju tako pozorno prisluhnili, da je v dvorani zavladovala popolna tišina. Po vsaki pesmi pa so pevci želi navdušeno odobravanje. Po tem nastopu pa smo se v prijetni domači družbi pomudili nekaj ur. Obisk Koroškega akademškega okteta bo rojakom ostal v prijetnem spominu. Zahvaljujemo se jim za njihovo ljubeznivost.

Gospe Žohar iz Hoensbroeka, ki se je zatekla po zdravniško pomoč v bolnišnico, se je zdravje obrnilo na bolje.

† **Franc Frelih:** 17. februarja je v Brunssumu po dolgi bolezni v starosti 80 let umrl Franc Frelih, eden izmed naših najstarejših

Ljubitelji romanja v Lurd!

Rojake iz Francije, ki bi želeli letos romati v Lurd, obveščamo, da sta dve lepi možnosti za skupno romanje iz Sev. Francije in Pariza do Lurda: prvo od 21. do 28. junija, drugo pa od 5. do 13. avgusta. Tem skupinam bi se lahko pridružili tudi romarji iz drugih krajev.

rojakov. Rodil se je 7. septembra 1884 v Sovodnju. Bil je zvest katoliški Slovenec. Njegove zasluge za našo slovensko stvar v tujini so neštete. V bivšem Društvu sv. Barbare v Brunssumu je bil vsa leta delavec prve vrste, kakor jih danes le malo poznamo. Tudi po vojni, ko smo ustanovili »Društvo sv. Barbare Heerlerheide-Brunssum«, je bil, kolikor je zaradi zdravja in starosti mogel, njegov zvest član. — Največja njegova zasluga za naša društva pa je, da je po koncu svetovne vojne iskal, našel in rešil zastavo »Društva sv. Barbare v Brunssumu«. Nacistična zasedba in vojna vihra je hotela namreč pomesti tudi z našimi društvi in vsemu, kar nam je drago. Pokojni Frelih je avgusta 1950 zapisal v »Glasniku Marije Pomagaj« o tem tole: »Res se je spolnilo moje upanje. Obnovilo se je zopet Društvo sv. Barbare v Heerlerheide-Brunssum. Zastava je romala v Heerlerheide. Moja srčna želja se je izpolnila in sedaj zopet vihra naša zastava med slovenskimi rojaki. V duhu jo spremljam na vseh njenih potih, kajti usoda me je priklenila na dom, da se ne morem udeleževati slavnosti naših društev. Upam pa, da bo tudi meni še zasijalo zlato sonce, kakor je zasijalo zastavi.« — Za zaslugo za ta prapor, ki je svetinja našega izseljenstva, je bil 2. julija 1950 imenovan za častnega člana Društva sv. Barbare Heerlerheide-Brunssum. Ponižen, kot je bil, je zapisal v »Glasniku Marije Pomagaj« avgusta 1950 v svoji zahvali tole: »Res je, dragi rojaki, da imam nekaj zaslug zaradi zastave. Pa to je dolžnost vsakega katoličana, da spravi blagoslovljene stvari na pravo mesto, zato tistega spoštovanja in čestitanja nisem zaslužil.« Po-

nosni smo, da naš narod rodi take sinove. Boga prosimo, da naj rajnemu Frelihu ves trud in skrb za našo slovensko stvar On povrne. Rajnega pa bomo ohranili v najlepšem spominu. Naj počiva v miru!

Program za velikonočna opravila prilagamo tej številki. Gospod je vstal! Veselimo se! Vstanimo tudi letos iz naših grehov in nemarnosti!

Nemčija

Bavarska

München. — Na pustno nedeljo smo se po slovenski maši zbrali v bližnji Altes Hackerhaus na veselo zabavo. Prišli so ne samo rojaki iz Münchna in okolice, tudi iz oddaljenih krajev kot Ingolstadt in Waldkraiburg jih ni manjkalo. Privabil jih je seveda tudi srečolov z glavnimi dobroti radioaparatom, tranzistorjem in fotoaparatom. Srečke so bile hitro razprodane. Pri tolažilnih dobrotah kar ni hotelo zmanjkati rdečih šmink, pa so jih na žalost večino zadeli fantje... (Za pusta je vedno kaj narobe!) Sicer pa je bilo vzdušje prijetno, ker smo se počutili kot do-

V soboto, 20. februarja, je bila v Stuttgartu v Nemčiji krščena Irena Hren.

ma. — Vsem, ki so pomagali, da je pustna prireditev tako lepo uspela, prisrčna zahvala!

V premislek! — Nekaterim maloštevilnim rojakom ne gre v glavo, da je glavna skrb duhovnika — skrb za dušne potrebe rojakov. Zato je njegova glavna naloga, da bere maše in deli zakramente ter obiskuje ljudi, da jim z nasveti in v dejanju pomaga. Vse drugo, prirejanje zabav in podobno, je le obstranska naloga, važna, ker pogloblja čut skupnosti, a vendar ne na prvem mestu. Zato je po slovenski maši v Münchnu bolj na mestu miren pomenek in domača pesem kot pa plesni trušč. Enkrat, dvakrat na leto ples — čemu ne? A redno — tega ne! Dovolj je drugih lokalov v Münchnu za take, ki mislijo, da jim škoduje, če ne plešejo... Pomislite sedaj v postnem času: Morda pa ima župnik le prav!

Misijon v Münchnu. — Nanj smo opozorili že v zadnji številki. Obširnejši program je objavljen v prilogi »Med nami povedano«. Preberite, zagotovite si prosti čas za tiste dneve in ure! Vsi, prav vsi, prisrčno vabljeni!

Augsburg. — Kaj bodo na tole rekli naši slovenski starši, ki z lastnimi otroki nočejo več govoriti slovensko (kar sicer dobro znajo!), temveč le še po nemško (kar sicer le slabo znajo)? V Augsburgu živi slovenska družina z dvema šoloobveznima otrokoma. David obiskuje 2. razred osnovne šole, Marko pa 4. razred gimnazije. Oba sta imela, edina v svojih razredih, iz nemščine v tem polletju odlični red! Prekosila sta vse svoje nemške vrstnike v razredu! V družini pa nemške govorice ni slišati, temveč čisto, negovano slovenščino! Trditev (zlasti nekaterih nemških učiteljev ali učiteljic), da se otrok ne bo privadil nemščini, če je ne bo govoril v družinskem krogu, je nesmisel! Povprečen slovenski otrok je razumnejši, kot pa si naši starši včasih zaradi čuta manjvrednosti predstavljajo. — Davida in Marka pa na tem mestu lepo pozdravljamo in jima v nemščini, pa tudi drugih predmetih, želimo čim več uspehov!

Württemberg

Krsti: Zakonca Janez Mohar in Marija r. Barčič, stanujoča v Affalterbachu, sta dobila hčerko Sonjo, ki je bila krščena 13. februarju v župni cerkvi Kirchberg pri Ludwigsburgu; v župni cerkvi St. Maria pa je bila v soboto, 20. februarja, krščena Irenica, hčerka Alojzija Hren in Pepce, r. Gorenc. Z obojnimi starši se veselimo in jim želimo obilo veselja z novorojenkami.

Poroke: Dne 27. februarja sta se v župnijski cerkvi sv. Wolfganga v Reutlingenu poročila Filip Arko z Gore pri Sodražici in Marjeta

V nedeljo, 21. februarja, so imeli Slovenci iz Porurja svojo pustno prireditev v Oberhausnu. Kot drugikrat, se je tudi to pot zbralo staro in mlado v Wischermannovi dvorani v Osterfeldu. Kdor se je naveličal vrteti ob poskočni godbi, je našel drugo zadoščenje v veselem kramljanju s prijatelji in znanci, kot nam kaže zgornja slika.

Trlej iz Begunj na Gorenjskem; v soboto, 6. marca, pa trije pari hkrati, a ne skupaj: dopoldan v Oberstenfeldu Koloman Gomboc iz Boreče in Veronika Javornik iz Kovače vasi pri Mariboru; popoldan pa najprej v Wildbadu Branko Jurina in Katica Masnjak; poleg tega pa še v Altensteigu Stanislav Vardijan iz Adlešičev doma ter Ljubica Janakovič iz Kuniče pri Zagrebu. Slovenski duhovnik je moral hitro od ene poroke do druge in je za vse tri skupaj napravil 303 kilometre. V nekaterih slučajih se res zaradi kakšnih komplikacij precej dolgo ne da določiti dan in ura poroke. Primerno pa je, da ne puščate duhovnika do zadnjega dne v negotovosti in da niso vse poroke le na soboto. Gornji zgled kaže, kako je to lahko nerodno za duhovnika in za poročence. Poslužujte se tudi drugih dni v tednu, vsaj še petka. Pustite praznoveren pregovor: »Petek — slab začetek«. Da ste oproščeni od prepovedi jesti meso, se za tako priliko samo ob sebi razume. — Vsem štirim parom pa želimo obilo božjega blagoslova.

Ker se bliža Velika noč, se spomnimo na dolžnost prejeti za praznike sv. zakramente. V krajih, kjer je sv. maša redno po enkrat na mesec, bo eno uro pred sv. mašo prilika za sv. spoved. Posebna prilika pa bo v župni cerkvi St. Maria v Stuttgartu vse dni velikega tedna. Da bo na Veliko noč sv. maša v

Stuttgartu, ste brali v prejšnji številki. Na velikonočni ponedeljek bo pa zopet v Unterkochenu pri Aalenu ob isti uri kot zadnjič. Rojaki, tokrat duhovnik ne bo mogel priti med vas dva dni poprej, vas osebno obiskati in vabiti, kakor je to storil za Novo leto. A takrat je bilo to potrebno, ker je šlo za prvi poizkus. Ker ste res takoj prvič pokazali toliko dobre volje, zaupamo, da vam bo sedaj zadostovalo tole obvestilo, pa boste prišli sami od sebe. Eno uro pred sv. mašo bo prilika za spoved. Vabilo k naši sv. maši boste teden poprej našli nabito tudi na cerkvenih vratih. Obveščajte pa se tudi med seboj!

Porurje

Trije dečki in ena deklica so bili krščeni meseca februarja v Porurju. V Oberhausnu je oblila krstna voda Tomaža Zorc, sinka Alojzija in Stefanije, ter Borisa Lovre, sinka Karla in Marije. V Essenu je bil krščen Janko Markelj, sin Marijana in Marije in v Leverkusnu Barbara Pristovšek, hčerkica Franca in Leopoldine. — Bog daj malčkom zdravo telesno in duševno rast, staršem pa veliko ljubezni in potrpežljivosti pri negovanju in vzgoji!

Letošnji predpust je prinesel dve poroki med naše vrste: Janez Števančec iz Murske Sobote je popeljal v Essenu pred oltar Marijo Zemljak, doma iz Brežic. — Karel Geljev, rojen v

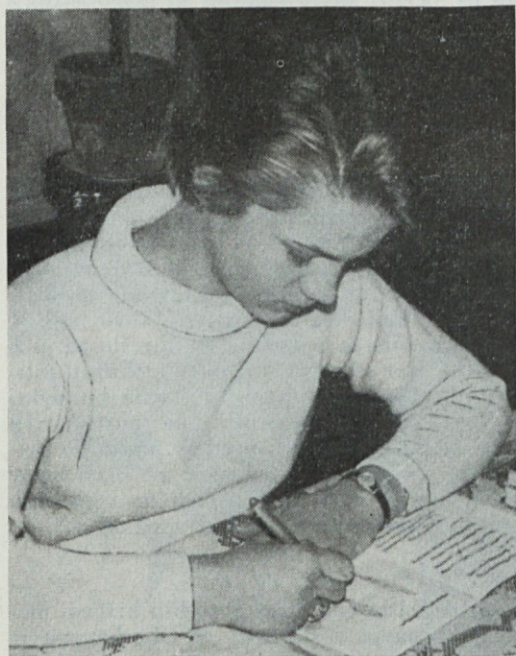

Stipu, a je živel od svoje mladosti v Kozjem, in Kristina Bertram iz Gruitena sta pa šla pred oltar v Gruitenu, dne 26. februarja. — Čestitamo!

Poleg veselih dogodkov pa moramo omeniti tudi žalostno vest, ki je zadel slovensko dekle Marijo Fotivec iz Trnja v Prekmurju, ki je na delu v Essenu. Vsled prometne nesreče je doma izgubila dragega ji očeta. Ker je zapustil osem otrok, je to težak udarec za mater in vse otroke. Vsem izrekamo naše toplo sožalje. — Pokojnika smo se spomnili pri sv. maši v Essenu.

Baden-Južni Hessen-Posarje

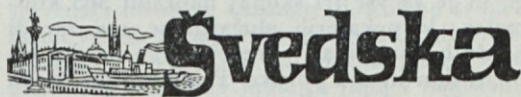
V četrtek, 18. febr., sta stopila pred oltar ter si obljubila zvestobo do groba Ivanka Mihelač, doma iz Kicarja pri Ptuj, ter Johan Hartman iz Hudega kota na Pohorju. Po civilnem dogovoru na matičnem uradu ju je v župni cerkvi Sv. Jožefa v Offenburgu poročil slov. izseljenski duhovnik. Priči sta bila

Alojz Kranjc iz Schutterwalda in Janez Kmetič iz Ettenheima. Bog daj srečo in blagoslov! Naša sv. maša je v Frankfurt/Main vsako tretjo nedeljo v mesecu v Kolpingovi hiši na Langestr. 26 ob štirih; v Mannheimu vsako drugo nedeljo v mesecu v kapeli Laurentianuma na Laurentiusstr. 19 ob 10.30; v Heidelbergu tudi vsako drugo nedeljo v mesecu na Hospitalstr. Geb. 34 ob 19. uri; v Lebachu v Posarju vsako zadnjo nedeljo v mesecu v kapeli v Aufbaugymnasium ob 16. uri popoldne.

Med otroki naših izseljencev v Nemčiji jih že nekaj obiskuje gimnazijo. — Na sliki na levi vidimo Gabrijelco Močnik iz Neukirchen-Vluyna, na zgornji pa Marka Velikonja iz Hattingena. Močnikova hodi v gimnazijo v Moers in pravi, da bi rada postala sekretarka. Velikonjevega Marka, ki je najboljši učenec v razredu, pa posebno veseli inženirstvo. — Ker gimnazija ni kar tako, se ni treba čuditi, da je poročevalec „Naše luči“ našel oba pri učenju. Gimnazija zahteva poleg nadarjenosti tudi pridnost!

Krst. — Na Novega leta dan je postal član sv. Cerkve po prejemu sv. krsta Pavel Peter Zdravko iz znane Hozjanove družine v Malmö. Oče Martin in mati Ana, roj. Pucko, sta oba doma s Hotize v Pomurju. Botra sta bila zakonca Ciglar iz Malmö. Novorojencu, staršem in botrom iskreno čestitamo.

1. slovenski družabni večer v Göteborgu: Ker smo že večkrat brali v »Naši luči«, da so v Malmö imeli slovenski večer, smo nazadnje rekli: »Zakaj bi še pri nas ne napravili nekaj takega? Dvorano lahko dobimo, hrane in limonade tudi v Göteborgu ne manjka, tudi muzikantje se dobijo, kar je za ples potrebno, ker srbečih podplatov nikjer ne manjka. Torej dajmo!« — Pa moramo reči, da je

večer zelo lepo uspel. Kuhinja je bila odlična, postrežba kot na traku, le za ples je manjkalo plesalk, tega pa nismo mi krivi, ampak dejstvo, da pride na Švedsko več fantov kot deklet. Presenečenje v dobrem smislu pa je bilo, da smo v Göteborgu že na prvem večeru nekaj priredili, česar v Malmö še ni bilo: deklamacije in zborna petje. Igre seveda ne moremo prirediti iz enostavnega razloga, ker ni odra. Toda nova dvorana se že gradi in ni več daleč do njene otvoritve; ni sicer naša, toda mogli jo bomo uporabljati. Upajmo, da je ta večer vzbudil v nas vseh željo, da bi se večkrat ponovil in z vedno večjim uspehom!

Malmö. — Z navdušenjem in požrtvovalnostjo se vršijo vaje za igro, pri tem pa tudi ne manjka slovenskega petja. Zanimivo je, kar smo slišali od Švedov, ki so slučajno bili blizu in čuli ubrano slovensko petje. Zelo so ga pohvalili in so predlagali: »Zakaj ne bi Slovenci, ki tako lepo pojejo, sodelovali tudi pri naših prireditvah? Nikdar še nismo slišali tako lepega in ubranega petja.« Pa so slišali samo petje nekaterih, ki so se slučajno zbrali kot pri nas fantje na vasi. Kaj bi še bilo, če bi slišali naš pravi pevski zbor! Ali ni to pobuda in naravnost poziv našim pevcem, da sestavijo res dober pevski zbor? Kjerkoli so po svetu naši ljudje, si pridobijo srca in spoštovanje drugih narodov s petjem. Petje je najlepši in vsem razumljiv izraz narodove duše. Slovenci v Malmö! Vztrajajte na svoji poti, pri svojem trudu, uspeh vam je zagotovljen.

Slovenka sem

*Slovenka sem, Slovenka čem ostati,
rodila mene je slovenska mati.*

Slovenka sem, Slovenka sem.

*Po žilah teče mi slovenska kri,
slovensko srce bije v prsih mi.*

Slovenka sem, Slovenka sem.

*V slovenski hiši mi je zibel tekla,
slovenska mati meni kruh je pekla
Slovenka sem, Slovenka sem.*

*Naj bom kjerkoli, svoj slovenski dom
cenila in ljubila vedno bom.*

Davorin Grizold

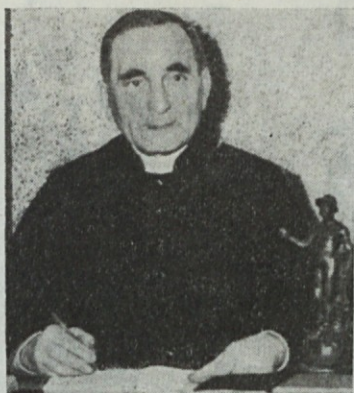
V prvi letošnji številki „Naše luči“ ste lahko brali o poroki istranskih rojakov na švedskem De Candido in Basiaco. G. Ferdo Knez, ki je bil za pričo, vam pošilja sedaj še sliko, posneto ob tej priliki.

Za družinsko molitev. — Lepo je, da se prirejajo družabni večeri. Kako prijetna je domača družba, ko sicer skoro ves čas preživimo v »samoti«: vsak sam s svojimi stroji v tovarni, sam s svojimi problemi doma, sam v družbi tujcev in neznancev. Pa se najdemo skupaj in po domače zapojemo in zaplešemo, kot bi bili kje na slovenski vasi. Toda to še ni dovolj. Vse to je nepopolno in zadošča samo našemu domotožju, a ga niti ne uteši! Treba je nečesa več. Mislimo, da bi zadeli, če bi rekli: molitve!

Koliko problemov imajo naši ljudje doma! Koliko problemov naši izseljenci po vsem svetu! Koliko problemov, morda največ, naši izseljenci tu na Švedskem! Vi vsi jih poznate, posebno družine in še predvsem družine z odrasčajočimi otroki. Ali se morejo ti problemi rešiti samo s petjem, z muziko, s plesom? Gotovo ne! To so samo sredstva, ki nas trenutno razvedrijo, ki nas spravijo v sanje o domovini, ki nam pa tudi vlijejo naravnih moči za borbo v našem vsakdanjem življenju. Toda stvarno pomagati more samo eden: Bog, naš nebeški Oče! Zato molimo! Čim več težav imamo, tem bolj molimo! Posebno družine. Naj ne mine noben dan v nobeni družini brez skupne molitve. Letošnji postni čas bodi začetek lepše in bolj goreče molitve v družinah, kjer že molite, in začetek molitve v družinah, kjer je do sedaj še ni!

Novi naslov slov. izseljenskega duhovnika na Švedskem je: Jože Flis, Erik Dahlbergs gatan 28., Malmö.

† Msgr.
Valentin
Zupančič

Ob zaključku te številke je dospela vest, da je odšel k Bogu po plačilo velezaslužni slovenski izseljenski delavec, dolgoletni dušni pastir rojakov po širnih predelih severne Francije, starosta slovenskih izseljenskih duhovnikov v zapadni Evropi, monsignor Valentin Zupančič. Zadnja leta svojega zemeljskega življenja je v visoki starosti preživel v domu hrvatskih sester v Audrennes ob belgijsko-francoski meji. Njegovo truplo so naši rojaki iz severne Francije položili dne 23. marca v zemljo v Liévinu, sredi slovenskih naselbin, kjer je bilo več desetletij središče pokojnikovega apostolata in nadvse plemenitega delovanja za dušni in telesni blagor slovenskega človeka v tujini.

Pokojni gospod Valentin Zupančič je bil rojen v Mostah v Ljubljani dne 14. februarja 1883. V mašnika je bil posvečen v Ljubljani 15. julija 1907. Naslednje leto je nastopil prvo kaplansko mesto pri znamenitem triglavskem župniku Jakobu Aljažu. Od tam je šel v Ljubljano k uršulinkam za duhovnega vodja. Pozneje pa je postal župnik v Polhovem Gradcu.

Po prvi svetovni vojni se je naselilo v severni Franciji veliko naših ljudi; eni so prihajali iz Nemčije, drugi naravnost iz domovine. Bili so brez stalnega slehernega domačega oskrbovanja. Prosili so v domovino za stalnega dušnega pastirja. Ta klic je slišal rajni in se odločil, da gre na tuje, v nepoznano mu deželo, pomagat bratom in sestram po krvi. Škof Jeglič ga je rad pustil oditi in pokojni g. Valentin Zupančič je potem postal kot izseljenski duhovnik duša vsega slovenskega kulturnega in verskega življenja naših rojakov v Pas-de-Calais in njegovi okolici. Kdo bi preštel vsa njegova pota, kdo bi seštel vse kilometre, ki jih je prevozil s kolesom, motorjem in avtomobilom sem in tja od kraja do kraja, kjer so

bivali rojaki! Kdo bi nam mogel povedati, koliko rojakov je poročil, koliko jih je krstil in kolikerim je prinesel zadnjo tolažbo na tem svetu in koliko jih je pospremil do njihovega zadnjega zemeljskega bivališča! Po vsej Franciji so raztreseni danes ljudje, ki so ga spoznali in jim je bil dušni vodnik.

Njegov lep nastop in modro, premočrtno delovanje sta ga naredila uglednega tudi pri domačinih. Tamkajšnji škof mu je preskrbel častni naslov monsignorja. Pri neštetih romanjih v Lurdu je bil na častnem mestu. Z vso agilnostjo je pomagal, svetoval in vodil delo naših Društev sv. Barbare in bratovščine Živega rožnega venca. Vso zadnjo vojno je delil z rojaki križe in težave vojnih dni. Ni se uklonil niti viharju po vojni, ki je grozil uničiti vsa naša društva in jih spraviti pod rdeči klobuk. Stal je kot hrast in z njimi so stala naša društva ter obstala. Kot mož čistega in jasnega značaja se ni bal nekoč reči tistim, ki so ga prišli usmrtiti: »Tukaj sem. Ustrelite me!« da so ob njegovem pogumu in mirnosti obnemeli in odšli. Kdo se bo našel in popisal vsa njegova dela in vse doživljaje, ki jih je pokojni v ponižnosti skrbno skrival, da ne bi prišli na dan?

Pokojni g. msgr. Valentin Zupančič je bil tudi med tistimi, ki so se odločili izdajati »Našo luč«. Na njegovem stanovanju v Liévinu je bilo sklenjeno, da naj začne »Naša luč« kazati pot slovenskemu človeku v tujini. Kako važen je list za rojake v tujini, je pokojni dobro vedel, sicer ne bi leta in leta pisal in poročal o življenju izseljencev v »Rafaela« in v »Izseljenski vestnik«, ki ju je izdajala predvojna Družba sv. Rafaela. »Naši luči« je stal vedno zvesto ob strani. Pošiljal je vanjo novice in članke in do zadnjega denarja vestno oddajal upravi sleherni denarni prispevek rojakov zanj in nešteto krat je sam dodal, kar je bilo premalo. Letopisi Mohorjeve družbe ga bodo ohranili v lepem spominu kot zvestega in neutrudnega poverjenika, ki je delal, dokler je mogel, dokler mu ni bolezen onemogočila sleherni delo na zunaj in je le še v tihi molitvi mogel spremljati veselje in trpljenje slovenskega trpina v zapadni Evropi, posebno v severni Franciji.

Gospod, daj svojemu služabniku Valentinu večni pokoj in večna luč naj mu sveti! Med nami pa bo — kakor pravijo mašne molitve — pravični ostal v večnem spominu!

Uredništvo

Slovenska državna misel

4. 1848 — rojstno leto slovenskega narodno-političnega vodila

Val liberalne in nacionalne revolucije, ki struja po zapadnem svetu od Poljske in Grčije do Južne Amerike že od leta 1815, je leta 1848. zajel tudi Avstrijo v tako imenovani marčni revoluciji. Evropski politični razvoj je omogočil sedaj tudi »nehistoričnim« narodom politično udejstvovanje s tem, da je dal vodstvo politike v roke meščanstvu, predvsem inteligenci. Ta sloj je bil na Slovenskem ob »pomladi narodov« toliko razširjen in toliko narodno zaveden, da je oživil slovenskemu narodu njega politični ideal in narod uveljavil spet kot politični faktor. To je narod v vsem svojem obsegu mogel postati, ker je revolucijsko leto sprožilo demokratizacijo javnega življenja, zlasti pa, ker je prineslo slovenskemu kmetu popolno osvoboditev od graščine, ko je državni zbor 7. septembra uzakonil že julija predloženi predlog Šlezijca Kudliča. Ko je kmet dosegel uresničenje svoje davne želje, se je njegovo zanimanje za nadaljnji razvoj dogodkov zelo zmanjšalo.

Krvavi dunajski dogodki 13., 14. in 15. marca so v slovenskih mestih kaj provincialno odmevali; že 16. marca so bile tudi v Ljubljani demonstracije, ki pa jih je policija še v noči na naslednji dan obvladala s pomočjo narodne garde. Pri demonstracijah in pri zahvalnih prireditvah za ustavo, 25. aprila, se je izčrpavalo po mestih revolucionarno razpoloženje. Resnejši so bili izgredi po deželi, zaradi izžanskega divjanja je bilo nad Kranjsko oklicano obsedno stanje. Vsi nemiri so imeli zgolj gospodarsko-socialne vzroke, narodni nagibi niso vplivali. Med slovensko množico so narodno-politične ideje začele odmevati v glavnem šele v mesecu maju, ko je agitacija dunajskih »Slovenijanov« za zedinjeno Slovenijo dosegla široke ljudske sloje.

Prvi predlogi za zedinjeno Slovenijo se niso rodili v središču Slovencev, ampak so prišli tja iz slovenskih obmejnih pokrajin ali celo iz slovenskih krogov v nemških univerzitetnih mestih. Kdo je prvi vrgel v javnost misel zedinjene Slovenije, se ne da ugotoviti. Koroški kaplan Matija Majar je že 17. mar-

ca poslal »Novicam« dopis, kjer poudarja, da morajo sedaj Slovenci vseh dežel odkrito in jasno povedati, kaj želijo in kaj potrebujejo. Prva zahteva bi bila, »da vsak narod v svoji deželi živi, kakor mu ljubo in drago, kajti noben narod naj ne gospoduje drugemu«. Zahteva dalje, »da bode nam svobodno, da moremo v Sloveniji, kadarkoli hočemo in kakorkoli hočemo, po malim v šole in kanclije vpeljati naš slovenski jezik«. Dopis so »Novice« priobčile šele 29. marca obenem z adresno štiriinštiridesetih dunajskih Slovencev na »deželne stanovce« Kranjske kot zastopnike osrednje slovenske pokrajine. V tej slovesni prošnji dunajski slovenski inteligentje spominjajo »stanovce«, da samo tiste tvorbe, ki so narodu lastne, ostanejo. Zato naj se več ne ovira zedinjenje z ostalimi slovenskimi brati v pismu in jeziku, ker le tako se morejo Slovenci razvijati in postati močan ud v vencu kronovin avstrijskega cesarstva. Zato prosijo stanovce, naj terjajo poleg drugih zahtev od vlade, da se »slovenska narodnost na Kranjskem, Primorskem in po slovenskih krajih Štajerske in Koroške zaščiti«. Adresa ostaja še zgolj pri duhovnem zedinjenju Slovencev in še ne vsebuje zahteve po političnem združenju. Vendar niti povišne zahteve o »zaščitenju slovenske narodnosti« stanovi niso vključili v svojo adresno na cesarja, čeprav so osvojili nekaj zahtev, ki so jim jih dunajski Slovenci predlagali.

Medtem so prihajale na Dunaj deputacije posameznih narodov, da se zahvalijo cesarju za ustavo in predložijo vladi svoje zahteve. Dunajski Slovenci so težko čakali na slovensko deputacijo, ki je pa od nikoder ni hotelo biti. Zato je jurist Anton Globočnik naprosil zastopnike slovanskih narodnih odposlancev, da so mu 5. aprila podpisali poziv Slovincem, naj zahtevajo pri vladarju upravno-politično enotno Slovenijo, pri čemer naj podajo bratsko roko Hrvatski in naj ne pozabijo na vzajemnost z brati ob Vltavi, Visli in Tatri. Poziv so »Novice« objavile šele 1. maja. Štiri dni po podpisu zgornjega poziva je s kranjsko deputacijo prišel na Dunaj tudi Bleiweis. Ker med prošnjami in željami kranjskega deželnega zbora ni bilo terjatve po zedinjeni Sloveniji, so dunajski slovenski inteligentje pritiskali na Bleiweisa, naj vprašanje vendarle sproži. Ker želje, »de bi se Kranjska dežela, slovenski del Koroške in Štajerske, Slovensko Istrijansko in Goriško v en narod zedinili«, ni mogel uradno izreči, ker je bil vezan na sklepe deželnega zbora,

jo je predložil v avdienci pri nadvojvodu Janezu, ki je pred leti izposloval dovoljenje za izdajanje »Novic«. Nadvojvoda mu želje ni naravnost odbil, samo na to ga je opozoril, da mora za željo stati splošna volja vsega prebivalstva in da se more k nje uresničitvi bližati samo po ustavni poti.

Nekaj dni po vrnitvi v Ljubljano je Bleiweis 19. aprila v »Novicah« priobčil oklic dunajskih Slovencev, ki bi moral iziti že 1. aprila, v katerem ti pozivajo, naj se že pošlje deputacija cesarju, pa ne iz vrst dosedanjih deželnih stanov, ki še niso nič »domorodnega duha pokazali«, marveč iz srede slovenskega ljudstva. Kranjci, Štajerci, Korošci in Primorci naj prosijo cesarja, »de nas, oh, že predolgo ločene, pod enim vladarstvom sklene«. Obenem s tem oklicem so »Novice« 19. aprila prinesle tudi Trstenjakov poziv, naj se skliče skupščina rodoljubov v Ljubljani, ki naj predloži vladi slovenske zahteve. Ker je nadvojvoda določno namignil, da nima nihče pravice, govoriti v imenu vsega naroda, če ne more pokazati, da to vsaka občina želi, je Bleiweis obenem poudaril v »Novicah« nujno potrebo takega dokaza.

Nalogo, ostvariti ta dokaz, je prevzel krog dunajskih Slovencev, ki je 20. aprila ustanovil društvo »Slovenija« in isti dan izdal svoj program, ki v prvi točki zahteva, »da politiško razkrojeni narod Slovencev na Kranjskim, Štajerskim, Primorskim in Koroškim kakor en narod se tudi v eno kraljestvo, z imenom Slovenija sklene, in de ima za se svoj zbor«. Utemeljujoč to zahtevo, ki predstavlja najbolj jasno formulacijo zahteve po zedinjeni Sloveniji v letu 1848, proglas pravi, da so minili časi, ko so vladarji in njih malopridni svetovalci mislili, da je ljudstvo samo zato na svetu, da jim služi. Meča sila je v teku zgodovine Slovence ločila in razkropila, sila pa ni pravica. Čeprav krivica in zlo skozi stoletja obstojita zaradi tega ne bosta postala pravica in dobro. Zato je upravičena želja po zedinjenju, sloga rodi moč in enotna Slovenija bo moč in steber cesarjevega prestola.

Štiri dni poprej so tudi graški Slovenci ustanovili tej podobno politično organizacijo »Slovenijo« in so na peticijo cesarju in državnemu zboru, kjer zahtevajo, da se združi v eno celoto ozemlje, »kjer se slovensko govori«, zbrali 11.000 podpisov.

Sredi maja pridejo v Ljubljano člani dunajske »Slovenije«, v letakih »Kaj bomo

Slovenci cesarja prosili« ponovijo svoj prvi proglas, le da ob neposredni pripravi na volitve še posebej poudarjajo pomen lastnega slovenskega parlamenta. Slovenijani so razvili živahno agitacijo in s shodi, obhodi in obiski razširjali slovenske zahteve. Vse to je tako razburilo kranjski pomnoženi deželni odbor, da je naprosil vlado, naj prepove uradnikom in duhovnikom sodelovanje pri propagandi, pri kateri ne gre več za »nedolžno veselje in navdušenje za deželni jezik«, pa tudi policijo, ki je začela groziti z varnostnimi odredbami, veljavnimi za primer ustaje.

Zaradi sodelovanja mlajše duhovščine so ideje slovenijanov našle pot v najširše kroge. V teh dneh so tudi sprejeli barve kranjskega deželnega grba za barvo slovenske narodne zastave, belo-modro-rdeči prapor je postal simbol Zedinjene Slovenije. S prihodom slovenijanov v domovino, se je preneslo v narodno prestolnico Ljubljano središče slovenskega narodnega gibanja. Že 25. aprila ustanovljeno »Slovensko društvo« se je razmahnilo in imelo 6. junija svoj prvi občni zbor in prevzelo vodstvo slovenskega narodnega dela. Kot glasilo ljubljanskega »Slovenskega društva« velja »Slovenija«, prvi slovenski zgolj politični časopis, ki ga je urejeval Matej Cigale in je začel izhajati 4. julija. Ime časopisa jasno kaže njegov program.

Slovenski politični program se je oblikoval dalje tudi na majskem slovanskem kongresu v Pragi. Slovenci sicer na njem nismo bili zastopani po svojih pooblaščenih odposlancih, 5 Slovencev, ki se ga je udeležilo, je bilo navzočih le v svojem imenu. Spet je periferija prehitela središče: 27. maja je Caf poslal v Prago pismo, kjer poudarja, da Slovenci nočemo v Nemško zvezo in zahtevamo kraljevino Slovenijo, kamor naj pridejo tudi Prekmurci; podobno kakor ta štajerski rodoljubni duhovnik, so pisali v Prago tudi Korošci: Matija Majar, Einspieler in drugi rodoljubi, in prosili za podporo Slovanov v prihodnjem dunajskem parlamentu, ko bo šlo za »ustrojenje Slovenije«. 24. maja pa je dunajska »Slovenija« predložila kongresu programatične točke Slovencev, ki poleg zahteve po samostojni Avstriji, enakopravnosti slovensčine z nemščino obsegajo tudi združeno Slovenijo. Vse te zahteve naj bi se po načrtu kranjskih patriotov uzakonile na ustavodajni skupščini. Slovenske programatične točke je kongres osvojil za svoje. (Drugič naprej)

za naše male

Pomladanska

SVET JE V SAMIH ROŽAH, PTIČKIH —
IN PO LESKOVIH GRMICKIH
ŽE PREŽIJO MAČICE:
DOLGO BODO TAM PREŽALE
IN MI LESNIKOV NABRALE
ZA POGAČICE.

Igo Gruden

Pred Veliko nočjo

Včeraj smo bili na sprehodu. Pri nas je zima dolga in, ko se iz dolin in prisojnih hribov že umakne, pribeži še za nekaj dni k nam. Veter nam napiha še zadnji sneg pod skale in smreke. Včeraj pa je bil lep, miren dan in sonce je res lepo sijalo.

Šli smo čez travnike. Trava je še vsa rjava in suha. Sveža in zelena bi rada pognala, pa ji mraz ne pusti. Leskove mačice so se potegnile. Pod živo mejo, kamor je veter nametal še lansko jesensko listje, pa je že polno velikonočnic in jetrnika. Črni trn še ne cveti. Zelenkasto beli popki so napeti in čakajo, da jih bo sonce odprlo. Dolge, črne bodice štrle na vse strani. Česminov grm je prav tak, kot je bil v jeseni: gol in ves trnjev. S Tinčkom sva odlomila tri veje in Marko ne more razumeti, zakaj jih bova rabila.

*

Doma sem iz njih naredila trnjevo krono. Tako velika je, da bi jo lahko posadil na glavo. Marko je ne upa prijeti in Tončku že iz treh prstkov teče kri.

»Zakaj pa jo bomo potrebovali?« so vsi trije radovedni.

»Ta trnjeva krona nas spominja na rešnično Jezusovo trnjevo krono. Le pomisli, kako hudo ga je bolelo, ko so mu jo vojaki z

vso silo pritisnili na glavo. Kako mu je tekla kri po laseh in obrazu! Mi pa bomo skušali Jezusu njegovo trpljenje malo olajšati. Če se boš premagal, boš lahko odlomil trn. Čim večkrat se boš premagal, tem manj trnjev bo imela krona in tem manj bo Jezusa bolela.«

»Kajne, Tinček, to je samo za naju dva? Marko je še premajhen. Ta se še ne zna premagati,« je Tonček važen.

»Seveda se zna, če se le hoče. Kadar bo Marko žejen, ne bo pil vodice. Če mu bo teta prinesla čokolado, ne bo pojedel vse naenkrat. Če ga bo mama poklicala, bo takoj slišal in se ne potuhnil, kot da je gluhi. Če bo hotel biti siten, se bo spomnil na ostri trn in bo lepo priden. In kadar se bo tako premagal, bo lahko odlomil trn na kroni.«

»Mama, daj vsakemu svojo krono! Bomo videli, kdo bo spravil več skupaj.«

»Dovolj je ena za vse tri. Glejte, da bo do Velike noči brez bodic!«

Naši fantje so za vse dobro hitro navdušeni. Vse prehitro pa tudi pozabijo. Vem, da jim bom morala še velikokrat pokazati krono, ki visi sedaj na steni pod križem. Upam pa tudi, da za Veliko noč krona ne bo nič več trnjeva.

Glejte, človek!

GLEJTE, MOJI OTROČIČI,
KAJ SO GREHI, KAJ SO BIČI
NAREDILI Z JEZUSOM!
KOMU SE SRCE NE GANE,
AKO GLEDA TAKE RANE —
KDO BO PLAKAL SOLZO VSAJ?

SPOMNILI SE VSI GA BOMO.
GLEJTE, ČLOVEK — ECCE HOMO
VABI SOLZO IZ OČI.
VSEM V SRCE SE BRIDKO SMILI,
VSI GA BOMO TOLAZILI,
KRIŽ NOSILI Z JEZUSOM.

Silvin Sardenko

Srce zmaguje

(Nadaljevanje z 10. strani)

Jodo se porogljivo zasmije: »Potem bi se utegnilo zgoditi, da boste morali jesti star, suh kruh, otrok. To za malega Jodka ne bi bilo prijetno, kaj? ...«

V zibelki cepeta dvoje rok in dvoje nog. »Saj, vidva mu pravita Peer, kaj ne? Ali Pierre ... Ne, najbrž je Peer.«

»Peerken, da, stric.«

»Tako — bomo videli. Pozdravi Jona!«

Greeta stiska v grlu, ko ga spremi do vrat. Ne iz strahu, ampak zaradi nesramnega vohunjenja. Še besede ne bo zinila o tem.

Jon sedi že leto dni v knjigovodstvu. »Ali misliš, da kaj čutim njihove grožnje? Z van Gustingsom se imenitno razumeva, moje delo se ujema do milimetra, sicer pa stopam po svetu kakor utelešen mir.«

Sedi in drži Peerkena v naročju. Fantiček sega vedno spet znova po pipi s čudnimi oblački. Kako ti je takale stvarca neokretna in vendarle urna! Na, pa je segel vanjo! Takoj umakne ročico. V obrazu se mu bereta strah in groza. Pepel je vroč. V hipu pa se Jonu obraz spremeni. Radodarno prepusti svojega sina materi.

»Brž primi, Greeta!« Spet se je zgodila nesreča. Na Jonovih hlačah je poštena okrogla lisa.

»To je od strahu,« pravi Greeta. Peerken se potolaži in leze zdaj po veži. V roki ima punčko brez glave. Tako leze nemara levič po džungli!

»Dati mu moram košarico pod peč in skledo žaganja zraven!«

Peerken gre spat. Ko je želodček poln, si hoče srček odpočiti. Jon piše. Večerne ure tečejo. Otroška košarica je prišla spet na dan, najpozneje v dveh mesecih bo potrebna. »Poslušaj,« pravi Jon in prebere konec svoje prve knjige. Zadošča jima še njuna lastna sodba in Jonu je njegova pisarija bolj pastirska igra, ki življenje še nekoliko polepša.

Nekaj dni zatem stoji v časopisu nekaj več kot samo borza in politika. Objavljeno je poročilo Akademije. Razpisuje nagrado za najboljši roman. Jon se smeje za razgrnjenim časopisom. »No, otrok, pomisli li, da bi jim poslala za šalo moj rokopis?« Njegova žena se smehlja ... Ne ve, ali misli zares. »Zakaj pa ne? Kaj bi lahko nakupila s tistimi tisoč franki?«

(Drugič naprejš)

Spomini na moj rojstni kraj

Boleč spomin me vabi spet nazaj ter išče vedno te v srcu globini.

Vsaj v duhu, daj, naj te poljubim zdaj, moj dragi dom tam v Pesniški dolini.

Nenehno iščem jaz le tisto pot, kjer mati me korakov je učila ...

Tam cvetje trgal sem in bil povsod, dokler me želja težka ni zmorila.

Spomin še vrta dalje v tisti čas, ko sva z očetom prvo brazdo vila, a zdaj je prazno zopet vse pri nas, že črna prst ga davno je pokrila ...!

Domača polja, travniki in loke tam s čredo pasli žar smo mladih let, kjer vence cvetne so nam vile roke oh, kam prešel je ta mladostni cvet ...!

Boleč spomin te vabi spet nazaj, ostali vsi pri tebi so spomini.

Vsaj v duhu tebe zdaj objamem naj, moj nežni dom tam v Pesniški dolini ...!

K. I., Nemčija

O histeriji

(Nadaljevanje s 7. str.)

Ako se je »bolnik« rešil ene bolezni, že se je pojavila druga, zato rad hodi od zdravnika do zdravnika. Kup zdravil se množi doma, a le redko jih porabi.

Zdravnik, ki mu je tak bolnik zaupan, mora bolnika prepričati, da znaki bolezni niso znak telesne bolezni, obenem pa ga tudi naučiti, da bo znal sam reševati svoje življenjske težave. Oprime naj se resnega dela in kmalu bo čutil njegov blagoslov. Ako ne bo našel te rešitve, bo kmalu pri njem druga »bolezen«.

Usodno je namreč to, da tak bolnik hitro sprejema. Sliši o neki bolezni in že jo sam dobi. Tudi bere rad o tem. Tak bolnik more tudi prenašati bolezen na okolico. V vasi je nekdo zbolel, in naenkrat je pol vasi bolne, čeprav ni bilo nikakršne infekcije. Življenje samo more dopolniti to sliko.

Moramo pa reči, da je tudi med histeriki vkljub njihovi sebičnosti in nezrelosti mnogo darovitih ljudi, z lepim nastopom, kar spet pomaga, da si morejo najti simpatične poslušalce in pomočnike.

»Extrema se tangunt«, se je pohvalil znaneec, ki se je nekoč učil latinščine. Hotel je povedati, kako ozka je meja med resničnim in namišljenim, ko se »skrajnosti dotikajo«. Upam pa, da od tedaj ni več ženi očital histerije.

nk.

Rojaki pišejo

»Naša luč je, kot vidim, zelo obširna ter sem vesel, da sem tudi jaz postal naročnik tega lista in želim ostati to še nadalje. Oprostite mi, da Vam nisem že prej nakazal naročnine, vendar upam, da nisem pri zadnjih...« — M. B., Krefeld, Nemčija.

»Pošiljam Vam za »Našo luč«. Veselilo me bi, če bi bilo več novic iz Dolnje Štajerske. Sem namreč doma iz Brestanice. Seveda če je mogoče, sicer je pa tudi dobro...« — A. A., Nemčija.

»V pismu prilagam 10 DM kot naročnino »Naše luči«. Saj jo vsi radi čitamo. Mnogo lepega nam pove in tudi novice so zanimive. Vedno nam kaj novega sporoča, še posebno o naših izseljencih, ko smo tako raztreseni po širnem svetu...« — Kl. T., Nemčija.

»Knjižica za učenje slovenskega jezika 'Cour de la langue slovène' je dosti vredna. Odkar jo imamo, se že dosti reči po slovensko pogo-

vorim z možem. Vedno me rad preseneti z novo slovensko besede.« — R. L., Francija.

»Kot naročnik »Naše luči« sem bil zelo vesel, ko sem v zadnji številki lista zagledal svojo rojstno vas Cerknico. Hvala Vam, pa tudi tistemu, ki Vam jo je poslal. Škoda da ni fotograf obrnil malo bolj v desno svojega fotoaparata, da bi se videla še cerkva sv. Roka. No, se bom kar malo pohvalil, saj je še ena cerkva na vaškem pokopališču. Oh, ko bi bilo še več takih vasi, da imajo kar tri cerkvice! Bralac, ki bo bolj natančno pogledal sliko, bo videl v neposredni bližini cerkve dva še stoječa tabora, ki sta se ohranila iz turških časov. Trije so se žal podrli. Med vojno je bil poškodovan zvonik, pa so ga le popravili, hvala Bogu in vsem, ki so se za to prizadevali. Posebnost so tudi zvonovi, saj jim je bilo že v prvi svetovni vojni prizaneseno; tako lep je njihov glas, glas, ki se razlega po Cerkniški dolini, glas, ki vabi k službi božji. Ali jih bom še kdaj slišal? Tudi če ne, so mi njihovi zvoki v uše-

sih in vsak dan močnejši. Tako lepo se razlega njihov glas po dolini, se odbija od Slivnice čez gladino Cerkniškega jezera do Javornika, odneve pa se izgublja tam v daljavi za Križno goro...« — A. H., Stuttgart, Nemčija.

Odgovarjamo...

L. R., Francija: Zanimajte se za **naslov radijske oddaje** v Celovcu. Pišite v slovensčini na naslov: Vodstvo slov. radio-oddaje Celovec, Sponheimerstraße 13, **Klagenfurt**, Austria. — Hvala za poslano. Je vse poravnano.

Rešitve naše uganke v številki 3. (Pravokotnik) se glasi: V postu molimo križev pot.

Za **tiskovni sklad** so darovali: A. Hren, Nemčija 10 DM.

Tiskarski škrat

nam je v prejšnji (tretji) številki spet eno zagodel in sicer pod sliko na strani 22. Na sliki vidite rojake iz Nemčije, ne pa iz Francije. Napis pod sliko se mora glasi: »200 km oddaljeni rojaki, vsi doma iz Kalobja pri Celju, so se sešli v Deggen-dorfu (Ober-Pfalz) v Nemčiji.«

Veseli dogodki

To je bilo tistega leta, ko je imela Smukova krava tri teleta. Za vas Salamurje je bil to ne le izreden, ampak tudi časten in dobičkanosen dogodek. Novica je frfotala po devetkrat devetih farah okrog s hitrostjo petih antilop in smuknila navsezadnje celo v ušesa svetne gosposke.

»To in ono opisuje naša kronika; da bi pa na mojem področju imela kdaj kaka krava kar tri teleta, ni nikjer zabeleženo,« je ugotovil glavar, sedel v koleselj (samodrčev tedaj se niso poznali) ter odrdral v Salamurje. Vas je seveda že prej zvedela, kakšen visok obisk se ji obeta, in se je temu primer-no okinčala. Marsikaka roža in smreka je morala žrtvovati svoje življenje v ta namen.

Župan je nataknil zakmašno obleko, se v spremstvu svetnikov (beri svetnikov) podal pred vas in takole pozdravil gospoda glavarja: »Bog ga daj, gospod! Vi ste glava, mi smo pa udje. Kar glava misli, to udje delajo in tako se je zgodilo, da od torka dalje šteje naša občina tri teleta več. To je predvsem vaša zasluga, saj kot dobri oče skrbite za vse izobčene (beri »iz občine«), ne samo za ljudi, ampak tudi za živino in teleta, zlasti če se jih kje prikaže več skupaj, kakor je to sedaj slučaj pri nas. Ne vem, kako bi se vam primerno zahvalil za vašo brigo, ki jo posvečate nam in teletom; toda v znak hvalečnosti vam je občinski odbor podelil naslov kravji svetnik.« — Nato so se vsi, razen župana, ki je smatral za potrebno, da je šel domov po »frišne gate«, podali v Smukov hlev gledat šest telečjih

*Blagoslovljene praznike Kristusovega
vstajenja Vam želim*

**Slovenski izseljenski duhovniki
v zapadni Evropi**

glav in dvanajst telečjih nog, ki so bile za enkrat še brez rogov. Po poti je županov namestnik omenil okrajnemu načelniku, da ga pri Smuku čaka svinjska klobasa in polič vina ter naskrivaj pošepe, naj ne pije preveč, ker je Smuk zelo skop.

Ko so stopili v hlev, je krava debelo buljila v glavarja, nato pa še teleta, kakor bi hotela reči: „Saj so tri dovolj!“ Vstopila je še Smukovka. Glavar je previdno stopil bliže in jo potrepljal po hrbtu (kravo namreč), ker se je vedno bal, da bi ga brcnila, potem je pa odprl usta, rekoč: „Krava, ki je tako rekoč glavni povzročitelj časti in dike, katera je doletela vas Salamurje, se tega ne zaveda. Seveda je pri tem neizpodbitno prizadet tudi bik (glavar je uprl oči v župana, ki je bil v tem trenutku vstopil, ter nadaljeval) — in bik je županova last. Kaj bi bil bik brez župana in kaj bi bila krava brez vasi?“ (Je že tako na svetu, da se tudi glavarju včasih zareče.) Samo lepi slogi in vzgledni vzajemnosti se mora vas Salamurje zahvaliti za svoja tri teleta!“ — Tako je govoril in končal gospod glavar ter šel potem s Smukom na klobaso in polič vina. Toda jojmene! Klobasa se je bila medtem prismočila in visoki gost se je moral zadovoljiti s požirkom kislega vina. Prismojeno klobaso so vrgli ko-

košim, ki so jo razdrle in pozobale. Nič čudnega, da od takrat naprej kokoši in goske, ki so tudi bile deležne klobase, veljajo za prismojene živali.

Nikakor bi ne bilo pravično, ako ne bi omenili, da je glavar ob tej priliki delil tudi odlikovanja. Prvo medaljo so dobila teleta, drugo krava, tretje Smuk in njegova žena, četrto odlikovanje, katero je bilo pravzaprav namenjeno biku, je pa v svoji častihlepnosti župan pridržal zase. Vsako nedeljo so vaščani videli v županovi gumbnici bronasto medaljo in na njej napis: „Produktivnemu očetu salamurskih telet čast in slava!“

Kakor že omenjeno, se je vse to zgodilo tistega leta, ko je v salamurski vasi imela Smukova krava tri teleta in so salamurske kokoši in gosi pojedle prismojeno klobaso. Glavar je ta dogodek zabeležil v svojo kroniko, mi pa v „Našo luč“.

J. J.

**Ali ste že poravnali letošnjo naročnino
za »Našo luč«?**

**Če ste se preselili, ali ste sporočili nov
naslov upravi?**

Vsem rojakom na Nizozemskem, posebno pa Društvu sv. Barbare ki se me je za božič spomnilo s darom, pevcem „Zvona“, ki so me že ponovno obiskali in razveselili s sloveskim petjem, dekliskemu krožku in vsem, ki pri njem vneto sodelujejo, želim — blagoslovljeno Veliko noč. Naj vsem prinese letos spet nove volje za delo v slovenski skupnosti!

s. Justina iz Weerta.

Mali oglasi

Ta kotichek je na razpolago čitateljem „Naše luči“ za objavo ženitovanjskih in drugih oglasov. Za oglas v eni številki se računa od vsake besede 1 šiling (2 bfr, 0.20 NF, 0.15 DM ali protivednost). Uredništvo z objavo oglasov ne prevzema nobene odgovornosti glede vsebine oglasov in glede oglaševalcev, ker jih ne pozna.

Če je v oglasu rečeno, da „naslov posreduje uredništvo“, pošlje uredništvo naslov le tistim dopisnikom, ki priložijo pismu kaj za odgovor (ali mednarodni kupon za odgovor ali znamko ali denar). Na pisma, ki želijo naslove, pa nimajo te priloge, uredništvo ne odgovarja,

prav tako tudi ne na pisma z nezadostno znamko.

Sem slovenski fant, star 24 let, živim v Nemčiji in se želim spoznati s slovenskim dekletom, ki živi tudi v Nemčiji in je stara od 18 do 22 let. — Naslov posreduje uredništvo »Naše luči« pod števil. (37).

Slovenski fantje, izseljenci v svetu, ki se želite seznaniti s slovenskimi dekleti v domovini in si dopisovati z njimi, da si ustvarite slovenske družine! Agenzia **Mundus**, Trieste (Trst), via Roma 24, Italia, ima veliko naslovov n slik deklet in žena od 16. do 45. leta ki bi se rade poročile. Priložiti je bon ali primeren znesek za odgovor.

Rojake v Kanadi, ki vedo za naslov Klare Placet, prosimo, naj ga nam sporoče. Zanj se zanima naročnica »Naše luči«, ki je njen naslov izgubila. — Uprava.

Uradni tolmač Jankovič Janko, 17 rue de Belgrade, Tucquegnieux (Meurthe et Moselle), Francija, prevaja listine, urejuje pokojninske zadeve in piše prošnje. Pišite mu!

20-letni študent iz Bele krajine zbira razglednice in se priporoča zanje rojakom, ki živijo v tujini. Kdor ga hoče razveseliti, naj mu jo pošlje na naslov: Jože Omerzel, ŠSTV Maribor, Mladinska 12, Slovenija, Jugoslavija.

in še za smeh

Krojač svojemu vajencu: »No, Pavle, ali si dobil denar od Peteršiljkovih?« — »Ne, mojster! V tisti hiši stanujejo trije z enakim priimkom in vsi trije so trdili, da niso prav nič dolžni. Eden me je celo vrgel skozi vrata.« — »Ta je pravi! Pojdi takoj nazaj!«

Vinski bratec. — »Joj, joj, kaj bo z mano! Nič več ga ne prenesem! Včasih sem lahko popil deset vrčkov piva na mah!« — »In danes torej ne gre več tako?« — »Gre, a le s težavo. Po vsakem kozarcu moram spiti še najmanj en konjak, če ne, mi je slabo.«

Iz »Kat. glasa«

Uganka. — »Ali veš, kakšna je razlika med otroki in današnjimi cenami?« — »Ne vem!« — »Je ni! Oboji rastejo!«

Po epidemiji. — »No, Ančka, si prebolela gripo?« — »Sem.« — »Ali je pustila kakšne posledice?« — »O, je: v hiši je vse narobe.«

Iz »Pavlihe«

Pri fotografu. — »Ampak, gospod fotograf, teh fotografij pa ne vzamem. Poglejte, saj sem tak kot opica.« — »To bi lahko že prej vedeli, gospod, preden ste se dali fotografirati,« odvrne fotograf.

Gledališki ravnatelj v malem mestu ni mogel navaditi žensk, da bi med predstavo odložile svoje klobuke, ki so zadaj sedečim zakrivali pogled na oder. Nekoč pa je dal pribiti na več metrov daleč viden napis. »Mlade in lepe dame naj klobuke odložijo, stare in grde pa jih smejo obdržati na glavi.« — Nobena ženska ni imela več pri predstavi klobuka na glavi...

Iz »Domoljuba«

Neka stara ljubljanska gospa je vzrojila v gledališču nad nekim Ižancem, ki je poleg njenega sedeža premikal noge zdaj na eno, zdaj na drugo stran: »Ej, vi! Vsa kurja očesa mi boste pohodili! Dajte no, sedite pri miru!« — Ižanec ji pa odgovori: »No, potem pa kar veseli bodite! Kamor jaz stopim, nikjer več nič ne raste.«

Iz starih časov v Ljubljani. — Policist je naletel na nekega Ljubljana, ki se je okrog druge ure zjutraj vračal iz »Figabirtove gostilne« ter je skušal odpreti vrata svo-

jega stanovanja, a na noben način ni mogel najti in pogoditi luknje od ključavnice, da bi odklenil vrata. Pa ga nagovori policist: »Ej, vi stric, saj ne morete najti sami ključavnice. Dajte meni ključ, da vam odprem.« — Pijani Ljubljančan pa odgovori: »Ni treba, ni treba, samo hišo držite, da se ne bo gugala.«

Iz »Ameriške Domovine«

Profesor slovenščine vpraša dijaka, kaj mu ve povedati o letu tisoč osemsto štiriinštirideset. — »Takrat se je rodil Simon Gregorčič«, odgovori dijak. — »Dobro! In pet let pozneje?« — Takrat je bil star pet let,« se odreže študent.

Čudni ljudje. — »Ali niso ljudje čudni: za vsak prazen nič se smejejo! Zadnjič je nekdo padel s kolesa in vsi ljudje so se zbrali okrog njega in se mu smejali. Samo jaz se nisem.« — »Kdo pa je bil tisti, ki je padel?« — »Jaz.«

Dobrodošla ugotovitev. — Nekoliko njenjena možaka se prizibljeta iz gostilne, pa se eden od njiju začne ozirati okrog in pravi: — »Ali si kje videl moj klobuk?« — »I saj ga imaš vendar na glavi!« — »Oh, hvala ti lepa, da si mi povedal, sicer bi šel brez njega domov!«

»Zakonski pogovor. — Žena: »Ali si videl, kako dragoceno kožuhovino je imela ona, ki je sedela v cerkvi ravno pred nama?« Mož: »Ne, nisem videl, ker jaz ne gledam takih stvari.« Žena: »Čemu le potem hodiš v cerkev?« se je zadrta togotna žena nad možem.

Zakonski vrtiljak. — Na razpravi za razvezo zakona vpraša sodnik moža, zakaj hoče zapustiti svojo ženo. »Ker je od prvega dne najinega zakona začela metati vame predmete, ki ji le pridejo pod roke,« odvrne mož. — »Koliko časa pa ste poročeni?« — »Dvajset let.« — »In zakaj šele danes zahtevate razvezo?« — »Ker me je šele včeraj zadel.«

Zadnja želja. — Sodnik na smrt obsojenemu: »Kaj bi hoteli jesti pred usmrtnitvijo?« »Gobe v omaki, gospod sodnik. Vse življenje jih nisem jedel iz strahu, da se ne zastrupim.«

NAŠA LUČ

mesečnik za Slovence
na tujem

Začel izhajati l. 1951

4. številka — letnik 14
April 1965

Izide desetkrat v letu (vsak
mesec razen julija in avgu-
sta).

Dopise za številko, ki izide
konec meseca, mora uredni-
štvo prejeti vsaj do 8. v me-
secu. Člankov ne vrača.

Za uredništvo odgovarja
dr. Janko Hornböck. Založba:
Družba sv. Mohorja. Tiska:
Tiskarna Družbe sv. Mohor-
ja. Vsi v Celovcu.

Naročnina za list je za vse
leto 40 šilingov ali proti-
vrednost: 80 bfr, 8 NF, 5,50 h.

gld, 6,2 DM, 1000 lir, 12 angl.
šil., 10 norv. kron, 8 šved-
skih kron, 10 danskih kron,
20 avstralskih šil., 2 dolarja.
List lahko naročiš pri bliž-
njem poverjeniku ali pa na-
ravnost pri upravi v Celovcu.

Uredništvo in uprava imata
naslov: „Naša luč“, Viktrin-
ger Ring 26, Celovec-Klagen-
furt, Austria.

Printed in Austria